

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATEI GENERALE
DOAMNA JULIANE KOKOTT
prezentate la 20 aprilie 2023¹

Cauzele conexe C-228/21, C-254/21, C-297/21, C-315/21 și C-328/21

Ministero dell'Interno – Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino
împotriva

CZA

[cerere de decizie preliminară formulată de Corte suprema di cassazione (Curtea de Casație, Italia)]

și

DG

împotriva

Ministero dell'Interno – Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino
[cerere de decizie preliminară formulată de Tribunale di Roma (Tribunalul din Roma, Italia)]

și

XXX.XX

împotriva

Ministero dell'Interno – Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino
[cerere de decizie preliminară formulată de Tribunale di Firenze (Tribunalul din Florența, Italia)]

și

PP

împotriva

Ministero dell'Interno – Dipartimento per le Libertà civili e l'Immigrazione – Unità Dublino
[cerere de decizie preliminară formulată de Tribunale di Milano (Tribunalul din Milano, Italia)]

și

GE

împotriva

Ministero dell'Interno – Dipartimento per le libertà civili e l'immigrazione – Unità Dublino
[cerere de decizie preliminară formulată de Tribunale di Trieste (Tribunalul din Trieste, Italia)]

„Trimiteri preliminare – Politica comună în domeniul dreptului de azil și al protecției subsidiare – Regulamentul (UE) nr. 604/2013 – Procedura de reprimire – Încălcarea obligațiilor de înmânare a broșurii comune în conformitate cu articolul 4 și de organizare a interviului individual în conformitate cu articolul 5 – Regulamentul (UE) nr. 603/2013 – Încălcarea obligației de informare în conformitate cu articolul 29 –

¹ Limba originală: germana.

Consecințele pentru decizia de transfer – Risc de returnare indirectă – Încredere reciprocă –
Controlul judiciar al deciziei de transfer”

Cuprins

I.	Introducere	4
II.	Cadrul juridic	5
	A. Dreptul Uniunii	5
	1. Regulamentul Dublin III	5
	2. Regulamentul Eurodac	13
	3. Directiva privind standardele minime	15
	4. Directiva privind procedurile de azil	16
	5. Regulamentul nr. 1560/2003	16
	B. Dreptul italian	20
III.	Situația de fapt și cererile de decizie preliminară	21
	A. Cauza C-228/21	21
	B. Cauza C-254/21	22
	C. Cauza C-297/21	23
	D. Cauza C-315/21	24
	E. Cauza C-328/21	25
IV.	Procedura în fața Curții	26
V.	Aprecieri	26
	A. Cu privire la broșura comună și la interviul individual	27
	1. Cu privire la obligația de informare conform articolului 4 din Regulamentul Dublin III.	27
	a) Procedurile de preluare și de reprimire în cadrul sistemului Dublin.	27
	b) Obligația de informare conform articolului 4 din Regulamentul Dublin III și în procedura de reprimire	28
	1) Modul de redactare și economia articolului 4 din Regulamentul Dublin III	28

2) Finalitatea articolului 4 din Regulamentul Dublin III	29
i) Relevanța informațiilor din broșura comună pentru solicitant în procedura de reprimire	30
– Criteriile de responsabilitate care mai trebuie avute în vedere și în procedura de reprimire	30
– Informații generale privind sistemul Dublin	32
ii) Aspecte practice	32
3) Obligație de informare și dacă nu se prezintă o nouă cerere în al doilea stat membru?	33
4) Concluzie intermediară	33
c) Consecințele unei încălcări a obligației de informare de la articolul 4 din Regulamentul Dublin III în procedura de reprimire	34
1) Posibilitatea de a contesta încălcarea articolului 4 din Regulamentul Dublin III într-o acțiune împotriva unei decizii de transfer adoptate în procedura de reprimire	34
2) Consecințele încălcării articolului 4 din Regulamentul Dublin III pentru decizia de transfer	34
3) Concluzie intermediară	36
2. Cu privire la obligația de informare conform articolului 29 din Regulamentul Eurodac	36
a) Obligația de informare conform articolului 29 din Regulamentul Eurodac și în procedura de reprimire	37
b) Posibilitatea de a contesta și consecințele unei încălcări a obligației de informare conform articolului 29 din Regulamentul Eurodac în procedura de reprimire	37
c) Concluzie intermediară	38
3. Cu privire la interviul individual conform articolului 5 din Regulamentul Dublin III	38
a) Obligația de a organiza interviul individual conform articolului 5 din Regulamentul Dublin III și în procedura de reprimire	39
b) Consecințele unei încălcări a obligației privind interviul individual conform articolului 5 din Regulamentul Dublin III în procedura de reprimire	41
1) Posibilitatea de a contesta încălcarea articolului 5 din Regulamentul Dublin III într-o acțiune împotriva unei decizii de transfer luate în procedura de reprimire	41
2) Consecințele încălcării articolului 5 din Regulamentul Dublin III pentru decizia de transfer	41

i) Posibilitatea de remediere în procedura judiciară și consecințele invocării de noi elemente relevante	41
ii) Rămânerea definitivă a deciziei de transfer în cazul necontestării	43
c) Concluzie intermediară	43
B. Cu privire la returnarea indirectă	44
1. Cu privire la prezumția respectării drepturilor fundamentale de către toate statele membre și la condițiile răsturnării acestei prezumții	45
2. Cu privire la clauza discreționară de la articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III.	48
3. Concluzie intermediară	50
VI. Concluzie	50

I. Introducere

1. Sistemul european comun de azil se bazează pe principiul conform căruia o cerere de azil prezentată de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid în Uniunea Europeană este examinat numai de un singur stat membru. Modalitatea de determinare a acestui stat membru este prevăzută de Regulamentul (UE) nr. 604/2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate în unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid (denumit în continuare „Regulamentul Dublin III”)².

2. Pentru a evita circulația secundară, precum și rezultatele divergente, potrivit acestui regulament, nu numai examinarea pe fond a unei cereri de azil, ci și procedura de determinare a statului membru responsabil pentru această examinare (potrivit articolului 1 din Regulamentul Dublin III și denumit în continuare „statul membru responsabil”) ar trebui să fie realizate de un singur stat membru.

3. La baza Regulamentului Dublin III stă dezideratul de a implica solicitanții de azil în această procedură de determinare a statului membru responsabil³. În acest scop, este necesar ca ei să fie informați, prin intermediul unei broșuri comune întocmite de Comisie, despre sistemul Dublin, despre procedura de determinare a statului membru responsabil, precum și despre criteriile de responsabilitate. Această broșură trebuie în special să le permită, în timpul procedurii de determinare a statului membru responsabil, să furnizeze informații relevante pentru această determinare.

4. Care este însă situația în procedura de reprimire, cu alte cuvinte atunci când un solicitant de azil, după ce a prezentat o cerere de azil în primul stat membru, a plecat din acest stat membru și a prezentat o nouă cerere de azil într-un al doilea stat membru sau dacă se află în acest stat membru, iar al doilea stat membru solicită primului să reprimească persoana în cauză? Este necesar ca broșura comună să fie înmănată și de al doilea stat membru, deși statul membru

² Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 (JO 2013, L 180, p. 31).

³ A se vedea în acest sens Hotărârea din 7 iunie 2016, Ghezelbash (C-63/15 EU:C:2016:409, punctul 51).

responsabil trebuie sau a fost deja determinat de primul stat membru? Iar dacă obligația de înmânare a broșurii există și în procedura reprimirii, care sunt consecințele nerespectării sale pentru legalitatea deciziei celui de al doilea stat membru de a transfera persoana în cauză în primul stat membru?

5. Aceste întrebări, la care diverse instanțe italiene au răspuns diferit, formează primul set de întrebări în trei dintre cele cinci cereri de decizie preliminară cu care este sesizată Curtea⁴.

6. Al doilea set de întrebări, ridicate în una dintre aceste trei cereri de decizie preliminară, precum și în celelalte două cereri⁵, se referă la principiul încrederii reciproce și astfel la centrul sistemului Dublin. Acest set de întrebări gravitează în jurul chestiunii dacă instanțele din statul membru solicitant pot verifica în cadrul controlului unei decizii de transfer dacă în statul membru solicitat există riscul de încălcare a principiului nereturnării (*principe de non-refoulement*), în condițiile în care în acest stat membru nu există deficiențe sistemice de natură a justifica îndoiele față de legalitatea sistemului de azil și a sistemului judiciar.

II. Cadrul juridic

A. Dreptul Uniunii

1. Regulamentul Dublin III

7. Regulamentul Dublin III⁶ stabilește criteriile și mecanismele de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate în unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid.

8. Considerentele (3)-(5), (14)-(19) și (32) ale Regulamentului Dublin III sunt redactate după cum urmează:

„(3) Consiliul European [...] a convenit să lucreze pentru instituirea unui [sistem european comun de azil (SECA)], întemeiat pe aplicarea integrală și globală a Convenției de la Geneva privind statutul refugiaților din 28 iulie 1951, astfel cum a fost modificată prin Protocolul de la New York, din 31 ianuarie 1967 [...], asigurându-se astfel că nicio persoană nu este trimisă înapoi unde riscă să fie persecutată, și anume menținând principiul nereturnării. În acest sens și fără a aduce atingere criteriilor responsabilității stipulate de prezentul regulament, statele membre, respectând toate principiul nereturnării, sunt considerate țări sigure de către resortisanții țărilor terțe.

(4) Concluziile de la Tampere exprimă de asemenea faptul că SECA ar trebui să includă, pe termen scurt, o metodă clară și operațională pentru determinarea statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil.

⁴ Cauzele C-228/21, C-315/21 și C-328/21. Întrebări similare sunt adresate și în cauzele pendinte C-80/22 și C-217/22, care nu fac însă obiectul prezentei proceduri.

⁵ Cauzele C-254/21, C-297/21 și C-315/21.

⁶ A se vedea notele de subsol 1 și 2.

(5) O astfel de metodă ar trebui să se întemeieze pe criterii obiective și echitabile atât pentru statele membre, cât și pentru persoanele în cauză. Ar trebui, în principiu, să facă posibilă determinarea rapidă a statului membru responsabil, astfel încât să se garanteze accesul efectiv la procedurile pentru acordarea protecției internaționale și să nu compromită obiectivul prelucrării rapide a cererilor de protecție internațională.

[...]

(14) În conformitate cu Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, respectul pentru viața de familie ar trebui să primeze în aplicarea de către statele membre a prezentului regulament.

(15) Prelucrarea împreună a cererilor de protecție internațională ale membrilor unei familii de către un singur stat membru face posibilă asigurarea unei examinări în detaliu a cererilor și o coerență a deciziilor luate, precum și evitarea separării membrilor unei familii.

(16) Pentru a asigura respectarea deplină a principiului unității familiei și a interesului superior al copilului, existența unei relații de dependență între solicitant și un copil, frate sau soră ori părinte al acestuia, pe motiv de graviditate sau maternitate a solicitantului, de stare a sănătății sau de vârstă înaintată, ar trebui să devină un criteriu obligatoriu de responsabilitate. În cazul în care solicitantul este un minor neînsoțit, prezența, pe teritoriul unui alt stat membru, a unui membru al familiei sau a unei rude care pot avea grijă de acesta ar trebui să devină, de asemenea, criteriu obligatoriu de responsabilitate.

(17) Orice stat membru ar trebui să poată deroga de la criteriul responsabilității, în special din considerente umanitare și caritabile, astfel încât să reunească membri de familie, rude sau orice alte persoane aflate în relații de natură familială și să poată examina o cerere de protecție internațională prezentată acestuia sau altui stat membru, chiar dacă responsabilitatea efectuării unei asemenea examinări nu îi revine în temeiul criteriilor obligatorii stabilite de prezentul regulament.

(18) Un interviu individual cu solicitantul ar trebui organizat pentru a facilita determinarea statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională. De îndată ce este prezentată cererea de protecție internațională, solicitantul ar trebui informat cu privire la aplicarea prezentului regulament și la posibilitatea, pe parcursul interviului în vederea facilitării procesului de determinare a statului membru responsabil, de a oferi informații referitoare la prezența unor membri de familie, a unor rude sau a unor persoane aflate în relații de natură familială cu solicitantul în statele membre, pentru a facilita procedura de determinare a statului membru responsabil.

(19) În vederea garantării protecției efective a drepturilor persoanelor vizate, ar trebui stabilite garanții juridice și dreptul la o cale de atac eficientă în ceea ce privește deciziile legate de transferurile către statul membru responsabil în conformitate, în special cu drepturile recunoscute la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Pentru a se asigura respectarea dreptului internațional, dreptul la o cale de atac eficientă împotriva unor astfel de decizii ar trebui să cuprindă atât examinarea aplicării prezentului regulament, cât și a situației de drept și de fapt din statul membru către care solicitantul este transferat.

[...]

(32) În ceea ce privește tratamentul persoanelor care intră sub incidența domeniului de aplicare a prezentului regulament, statele membre sunt legate prin obligațiile care le incumbă în temeiul instrumentelor de drept internațional, inclusiv jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.”

9. Articolul 1 din Regulamentul Dublin III precizează obiectul acestuia:

„Prezentul regulament stabilește criteriile și mecanismele de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid (denumit în continuare «statul membru responsabil»).

10. Articolul 2 din Regulamentul Dublin III cuprinde „Definiții” și stabilește la litera (b) că o „cerere de protecție internațională” înseamnă „o cerere de protecție internațională, astfel cum este definită la articolul 2 litera (h) din Directiva 2011/95/UE”.

11. Articolul 3 din Regulamentul Dublin III este intitulat „Accesul la procedura de examinare a unei cereri de protecție internațională” și are următorul conținut:

„(1) Statele membre examinează orice cerere de protecție internațională prezentată de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid pe teritoriul oricăruia dintre ele, inclusiv la frontieră sau în zonele de tranzit. Cererea este examinată de un singur stat membru, și anume acela pe care criteriile stabilite de capitolul III îl desemnează responsabil.

(2) Atunci când niciun stat membru responsabil nu poate fi desemnat pe baza criteriilor menționate în prezentul regulament, primul stat membru în care a fost prezentată cererea de protecție internațională este responsabil de examinarea acesteia.

Atunci când este imposibilă transferarea solicitantului către statul membru desemnat inițial drept responsabil, pentru că există temeiuri substanțiale de a crede că în acel stat membru există deficiențe sistemice ale procedurii de azil și ale condițiilor de primire a solicitanților care duc la un risc de tratament inuman sau degradant în sensul articolului 4 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, statul membru care îndeplinește procedura de determinare a statului membru responsabil continuă examinarea criteriilor stabilite la capitolul III, pentru a determina dacă alt stat membru poate fi desemnat drept responsabil.

Atunci când transferul nu poate fi efectuat în temeiul prezentului alineat, către unul dintre statele membre desemnate pe baza criteriilor stabilite la capitolul III și nici către primul stat membru în care a fost prezentată cererea, statul membru care îndeplinește procedura de determinare a statului membru responsabil devine statul membru responsabil.

(3) Orice stat membru își rezervă dreptul de a trimite un solicitant către o țară terță sigură, sub rezerva normelor și garanțiilor prevăzute în Directiva 2013/32/UE.”

12. Articolul 4 din Regulamentul Dublin III este intitulat „Dreptul la informare” și dispune:

„(1) De îndată ce o cerere de protecție internațională este prezentată, în sensul articolului 20 alineatul (2) într-un stat membru, autoritățile sale competente informează solicitantul în ceea ce privește aplicarea prezentului regulament și, în special, referitor la:

- (a) obiectivele prezentului regulament și consecințele depunerii unei alte cereri într-un alt stat membru, precum și consecințele mutării dintr-un stat membru în altul pe durata procesului de determinare a statului membru responsabil în temeiul prezentului regulament și pe durata examinării cererii de protecție internațională;
- (b) criteriile de determinare a statului membru responsabil, ierarhizarea acestora pe parcursul diferitelor etape ale procedurii și durata lor, inclusiv faptul că o cerere de protecție internațională depusă într-un stat membru poate avea drept consecință ca acel stat membru să devină responsabil în temeiul prezentului regulament, chiar dacă această responsabilitate nu decurge din respectivele criterii;
- (c) interviul individual în temeiul articolului 5 și posibilitatea de a transmite informații referitoare la prezența în statele membre a unor membri de familie, rude sau a unor persoane aflate în relații de natură familială cu solicitantul, inclusiv mijloacele prin care solicitantul poate transmite informațiile respective;
- (d) posibilitatea de a contesta o decizie de transfer și, după caz, de a depune o cerere de suspendare a transferului;
- (e) faptul că autoritățile competente ale statelor membre pot face schimb de date referitoare la solicitant numai în scopul punerii în aplicare a obligațiilor acestora care decurg din prezentul regulament;
- (f) dreptul de acces la datele care îl privesc și dreptul de a solicita rectificarea datelor inexacte referitoare la persoana sa sau ștergerea acestora dacă au fost prelucrate în mod ilegal, precum și procedurile de urmat pentru exercitarea acestor drepturi, inclusiv datele de contact ale autorităților menționate la articolul 35 și ale autorităților naționale pentru protecția datelor care tratează plângerile referitoare la protecția datelor cu caracter personal.

(2) Informațiile menționate la alineatul (1) sunt furnizate în scris, într-o limbă pe care solicitantul o înțelege sau pe care se presupune, în mod rezonabil, că o înțelege. Statele membre folosesc broșura comună elaborată în acest scop în temeiul alineatului (3).

Dacă este cazul, pentru o înțelegere adecvată din partea solicitantului, informațiile îi sunt comunicate, de asemenea, și oral, de exemplu cu ocazia interviului individual astfel cum se menționează la articolul 5.

(3) Comisia, prin acte de punere în aplicare, elaborează o broșură comună, precum și o broșură specială destinată minorilor neînsoțiți, care să conțină cel puțin informațiile menționate la alineatul (1) din prezentul articol. Această broșură comună include, de asemenea, informații referitoare la aplicarea Regulamentului (UE) nr. 603/2013 și în special la scopul în care datele solicitantului în cauză pot fi prelucrate în cadrul Eurodac. Broșura comună se elaborează astfel încât să permită statelor membre să o completeze cu informații suplimentare specifice statelor

membre. Respectivetele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 44 alineatul (2) din prezentul regulament.”

13. Articolul 5 din Regulamentul Dublin III prevede că statul membru care îndeplinește procedura de determinare a statului membru responsabil organizează un interviu individual cu solicitantul pentru a facilita procesul de determinare a statului membru responsabil. De asemenea, acest articol stabilește modalitățile interviului. Alineatul (1) al acestui articol prevede:

„(1) Pentru a facilita procesul de determinare a statului membru responsabil, statul membru care îndeplinește procedura de determinare a statului membru responsabil organizează un interviu individual cu solicitantul. Interviul permite, de asemenea, înțelegerea corespunzătoare a informațiilor oferite solicitantului în conformitate cu articolul 4.”

14. Articolul 7 din Regulamentul Dublin III, situat în capitolul III din regulament („Criteriile de determinare a statului membru responsabil”), este intitulat „Ierarhizarea criteriilor” și prevede la alineatele (1) și (3) următoarele:

„(1) Criteriile pentru determinarea statului membru responsabil sunt aplicate în ordinea în care acestea sunt prezentate în acest capitol.

[...]

(3) În vederea aplicării criteriilor menționate la articolele 8, 10 și 16, statele membre iau în considerare orice probă disponibilă referitoare la prezența pe teritoriul unui stat membru a unor membri de familie, a unor rude sau a oricăror alte persoane aflate în relații de natură familială cu solicitantul, cu condiția ca aceste probe să fie prezentate înainte de acceptarea de către alt stat membru a cererii de preluare sau de reprimire a persoanei în cauză în temeiul articolelor 22 și, respectiv, 25 și ca cererile anterioare de protecție internațională ale solicitantului să nu fi făcut obiectul unei prime decizii pe fond.”

15. Articolele 8-10, precum și articolul 16 din Regulamentul Dublin III stabilesc determinarea statului membru responsabil în cazurile referitoare în special la minori sau la persoanele aflate în îngrijire în care membri de familie ai solicitanților sunt deja într-un stat membru.

16. Articolul 17 din Regulamentul Dublin III este intitulat „Clauze discreționare” și prevede la alineatul (1) primul paragraf:

„(1) Prin derogare de la articolul 3 alineatul (1), fiecare stat membru poate decide să examineze o cerere de protecție internațională care îi este prezentată de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid, chiar dacă această examinare nu este responsabilitatea sa în temeiul criteriilor stabilite în prezentul regulament.”

17. Articolul 18 din Regulamentul Dublin III este intitulat „Obligațiile statului membru responsabil” și prevede următoarele:

„(1) Statul membru responsabil în conformitate cu prezentul regulament este obligat să:

(a) preia, în conformitate cu dispozițiile prevăzute la articolele 21, 22 și 29, un solicitant care a prezentat o cerere într-un stat membru diferit;

- (b) reprimească, în condițiile prevăzute la articolele 23, 24, 25 și 29, un solicitant a cărui cerere se află în curs de examinare și care a depus cererea într-un alt stat membru sau care se află pe teritoriul altui stat membru fără permis de ședere;
- (c) reprimească, în condițiile prevăzute la articolele 23, 24, 25 și 29, un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid care și-a retras cererea aflată în curs de examinare și care a depus o cerere în alt stat membru un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid;
- (d) reprimească, în condițiile prevăzute la articolele 23, 24, 25 și 29, un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid a cărui cerere a respinsă și care a depus o cerere în alt stat membru sau care se află pe teritoriul altui stat membru fără permis de ședere.

(2) În cazurile care intră în domeniul de aplicare al alineatului (1) literele (a) și (b), statul membru responsabil examinează sau finalizează examinarea cererii de protecție internațională prezentată de solicitant.

[...]

În cazurile care intră în domeniul de aplicare al alineatului (1) litera (d), atunci când o cerere a fost respinsă doar în primă instanță, statul membru responsabil se asigură că persoana în cauză are sau a avut posibilitatea de a recurge la o cale de atac eficientă în temeiul articolului 46 din Directiva 2013/32/UE.”

18. Articolul 19 din Regulamentul Dublin III este intitulat „Încetarea responsabilităților” și dispune:

„(1) Atunci când un stat membru eliberează un permis de ședere unui solicitant, obligațiile specificate la articolul 18 alineatul (1) sunt transferate celui stat membru.

(2) Obligațiile specificate la articolul 18 alineatul (1) încetează atunci când statul membru responsabil poate stabili, atunci când i se solicită preluarea sau reprimirea unui solicitant sau a unei alte persoane, astfel cum se prevede la articolul 18 alineatul (1) litera (c) sau (d), că persoana în cauză a părăsit teritoriul statelor membre pentru o perioadă de cel puțin trei luni, cu excepția cazului în care persoana în cauză este titularul unui permis de ședere valabil eliberat de statul membru responsabil.

O cerere depusă după perioada de absență menționată în primul paragraf va fi considerată o cerere nouă care dă naștere unei noi proceduri de stabilire a statului membru responsabil.

(3) Obligațiile prevăzute la articolul 18 alineatul (1) literele (c) și (d) încetează când statul membru responsabil poate stabili, când i se solicită reprimirea unui solicitant sau a unei alte persoane, astfel cum se prevede la articolul 18 alineatul (1) litera (c) sau (d), că persoana în cauză a părăsit teritoriul statului membru ca urmare a respectării unei decizii de returnare sau a unui ordin de expulzare emise în urma retragerii sau respingerii cererii.

O cerere depusă după o expulzare efectivă este considerată o cerere nouă care dă naștere unei noi proceduri de determinare a statului membru responsabil.”

19. Capitolul VI din Regulamentul Dublin III („Proceduri de preluare și reprimire”) guvernează începutul procedurii de determinare a statului membru responsabil (secțiunea I), procedura de preluare în cazul în care un stat membru în care s-a prezentat o cerere de protecție internațională consideră că alt stat membru este responsabil de examinarea cererii (secțiunea II), precum și procedura de reprimire în cazul în care un stat membru, în care o persoană care a prezentat anterior într-un alt stat membru o cerere de protecție internațională și care prezintă o nouă cerere sau se află pe teritoriul unui stat membru fără permis de ședere poate solicita acestui alt stat membru să îl reprimească respectiva persoană (secțiunea III).

20. Articolul 20 din Regulamentul Dublin III este intitulat „Începutul procedurii”, figurează în secțiunea omonimă din capitolul VI și prevede la alineatele (1), (2) și la alineatul (5) primul paragraf următoarele:

„(1) Procesul de determinare a statului membru responsabil începe imediat ce cererea de protecție internațională este prezentată pentru prima oară într-un stat membru.

(2) O cerere de protecție internațională se prezumă că a fost prezentată odată ce un formular depus de solicitant sau un proces-verbal întocmit de autorități a ajuns la autoritățile competente ale statului membru în cauză. Atunci când o cerere nu este făcută în scris, perioada dintre declarația de intenție și întocmirea procesului-verbal ar trebui să fie cât mai scurtă cu putință.

[...]

(5) Un solicitant care se află în alt stat membru fără permis de ședere sau care prezintă în acel stat membru o cerere de protecție internațională, după retragerea primei sale cereri prezentate într-un alt stat membru în timpul procedurii de determinare a statului membru responsabil, este reprimat, în condițiile prevăzute la articolele 23, 24, 25 și 29, de către statul membru în care a prezentat prima dată cererea de protecție internațională, în vederea finalizării procedurii de determinare a statului membru responsabil.”

21. Articolul 21 din Regulamentul Dublin III figurează în secțiunea II („Proceduri privind cererile de preluare”) din capitolul VI, este intitulat „Prezentarea unei cereri de preluare” și prevede la alineatul (1) următoarele:

„(1) Atunci când un stat membru în care s-a prezentat o cerere de protecție internațională consideră că alt stat membru este responsabil de examinarea cererii, acesta poate, pe cât de repede posibil și în orice caz în termen de trei luni de la data la care a fost prezentată cererea în sensul articolului 20 alineatul (2), cere celuilalt stat membru să preia solicitantul.

Fără a aduce atingere primului paragraf, în cazul în care există un rezultat pozitiv transmis de Eurodac referitor la datele înregistrate în temeiul articolului 14 din Regulamentul (UE) nr. 603/2013, cererea se trimite în termen de două luni de la primirea rezultatului pozitiv, în temeiul articolului 15 alineatul (2) din regulamentul respectiv.

Atunci când cererea de preluare a unui solicitant nu este prezentată în termenele prevăzute la primul și al doilea paragraf, responsabilitatea pentru examinarea cererii de protecție internațională aparține statului membru în care s-a prezentat cererea.”

22. Articolele 23 („Prezentarea unei cereri de reprimire în cazul în care a fost depusă o nouă cerere în statul membru solicitant”), 24 („Prezentarea unei cereri de reprimire în cazul în care nu a fost depusă nicio cerere nouă în statul membru solicitant”) și 25 („Răspunsul la o cerere de reprimire”) din Regulamentul Dublin III figurează în secțiunea III („Proceduri privind cererile de reprimire”) din capitolul VI și prevăd printre altele:

„Articolul 23

(1) În cazul în care statul membru în care o persoană menționată la articolul 18 alineatul (1) litera (b), (c) sau (d) a prezentat o nouă cerere de protecție internațională consideră că este responsabil un alt stat membru, în conformitate cu articolul 20 alineatul (5) și articolul 18 alineatul (1) literele (b), (c) sau (d), poate cere ca acest alt stat membru să reprimească persoana respectivă.

[...]

(3) În cazul în care cererea de reprimire nu este depusă în termenul stabilit la alineatul (2), responsabilitatea pentru examinarea cererii de protecție internațională revine statului membru în care a fost prezentată noua cerere.

Articolul 24

(1) În cazul în care un stat membru pe teritoriul căruia se află o persoană, astfel cum este menționată la articolul 18 alineatul (1) litera (b), (c) sau (d), fără permis de ședere și pentru care nu s-a depus nicio cerere nouă de protecție internațională consideră că alt stat membru este responsabil în conformitate cu articolul 20 alineatul (5) și cu articolul 18 alineatul (1) literele (b), (c) sau (d), poate cere acelui alt stat membru să reprimească persoana în cauză.

Articolul 25

(1) Statul membru solicitat efectuează verificările necesare și emite o decizie privind cererea de reprimire a persoanei în cauză cât de curând posibil [...].”

23. Articolul 26 din Regulamentul Dublin III este intitulat „Notificarea unei decizii de transfer” și are următorul cuprins:

„(1) Atunci când statul membru solicitat acceptă să preia sau să reprimească solicitantul sau altă persoană menționată la articolul 18 alineatul (1) litera (c) sau (d), statul membru solicitant notifică persoanei în cauză decizia de a o transfera către statul membru responsabil și, după caz, decizia de a nu examina cererea acesteia de protecție internațională. În cazul în care un consilier juridic sau un consilier de alt tip reprezintă persoana în cauză, statele membre pot opta ca decizia să fie notificată consilierului respectiv în locul persoanei în cauză și, după caz, să comunice decizia persoanei în cauză.

(2) Decizia menționată la alineatul (1) conține informații privind căile de atac disponibile, inclusiv cu privire la dreptul de solicitare a unui efect suspensiv, acolo unde este cazul, cu privire la termenele aplicabile pentru introducerea acestor căi de atac și pentru efectuarea transferului, și conține, dacă este necesar, informații privind locul și data la care persoana în cauză ar trebui să se prezinte, în cazul în care respectiva persoană se deplasează către statul membru responsabil prin mijloace proprii.

Statele membre se asigură, de asemenea, că persoanei în cauză îi sunt comunicate informațiile referitoare la persoane sau organisme care i-ar putea oferi asistență juridică, împreună cu decizia menționată la alineatul (1), atunci când respectivele informații nu au fost deja comunicate.

(3) În cazul în care persoana în cauză nu este asistată sau reprezentată de un consilier juridic sau de un consilier de alt tip, statele membre o informează asupra principalelor elemente ale deciziei, care includ întotdeauna informații cu privire la căile de atac disponibile și la termenele aplicabile căilor de atac, într-o limbă pe care persoana în cauză o înțelege sau pe care se presupune în mod rezonabil că o înțelege.”

24. Articolul 27 din Regulamentul Dublin III este intitulat „Căi de atac” și prevede la alineatul (1):

„(1) Solicitantul sau altă persoană menționată la articolul 18 alineatul (1) litera (c) sau (d) are dreptul la o cale eficientă de atac, sub forma unui apel sau unei revizuirii, în fapt și în drept, împotriva unei decizii de transfer în fața unei instanțe naționale.”

25. Articolul 29 din Regulamentul Dublin III are ca titlu „Modalități și termene” și prevede la alineatul (2):

„(2) Atunci când transferul nu se efectuează în termenul de șase luni, statul membru responsabil este exonerat de obligația de a prelua sau reprimi persoana în cauză și responsabilitatea se transferă statului membru solicitant. Acest termen poate fi prelungit până la maximum un an în cazul în care transferul nu a putut fi efectuat datorită detenției în închisoare a persoanei în cauză sau până la maximum optsprezece luni în cazul în care persoana în cauză se sustrage procedurii.”

2. Regulamentul Eurodac

26. Regulamentul (UE) nr. 603/2013 (denumit în continuare „Regulamentul Eurodac”)⁷ prevede instituirea unei baze de date pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Regulamentului Dublin III.

27. Articolul 9 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul Eurodac prevede următoarele:

„(1) Fiecare stat membru ia, fără întârziere, amprentele digitale ale tuturor degetelor fiecărui solicitant de protecție internațională cu vârsta de cel puțin 14 ani și le transmite cât mai curând posibil și nu mai târziu de 72 de ore de la depunerea cererii sale de protecție internațională, astfel cum este definită la articolul 20 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 604/2013, sistemului central, împreună cu datele menționate la articolul 11 literele (b)-(g) din prezentul regulament.”

28. Articolul 17 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul Eurodac prevede:

„(1) În vederea verificării dacă un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid care se află ilegal pe teritoriul său a prezentat anterior o cerere de protecție internațională pe teritoriul altui stat

⁷ Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind instituirea sistemului „Eurodac” pentru compararea amprentelor digitale în scopul aplicării eficiente a Regulamentului (UE) nr. 604/2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid și privind cererile autorităților de aplicare a legii din statele membre și a Europol de comparare a datelor Eurodac în scopul asigurării respectării aplicării legii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1077/2011 de instituire a Agenției Europene pentru Gestionarea Operațională a Sistemelor Informatice la Scară Largă, în Spațiul de Libertate, Securitate și Justiție (JO 2013, L 180, p. 1).

membru, un stat membru poate transmite sistemului central orice date dactiloscopice privind amprentele digitale care au fost luate unui astfel de resortisant al unei țări terțe sau apatrid cu vârsta de cel puțin 14 ani, însoțite de numărul de referință folosit de statul membru respectiv.”

29. Articolul 29 din Regulamentul Eurodac privește drepturile persoanelor vizate de prelucrarea datelor. Articolul 29 alineatele (1) și (2) din Regulamentul Eurodac stabilește că acestor persoane li se comunică anumite informații privind scopul și modalitățile de luare a amprentelor digitale, iar alineatul (3) al acestui articol prevede că în acest scop este necesară elaborarea unei broșuri comune:

„(1) O persoană care intră sub incidența articolului 9 alineatul (1), articolului 14 alineatul (1) sau articolului 17 alineatul (1) este informată de către statul membru de origine în scris și, dacă este necesar, oral, într-o limbă pe care aceasta o înțelege sau despre care se poate presupune în mod rezonabil că o înțelege cu privire la:

[...]

(b) scopul pentru care datele acestuia vor fi prelucrate în cadrul Eurodac, inclusiv o descriere a obiectivelor Regulamentului (UE) nr. 604/2013, în conformitate cu articolul 4 din regulamentul respectiv, și o explicație formulată inteligibil, utilizând un limbaj clar și direct, referitoare la faptul că Eurodac poate fi accesat de către statele membre și Europol în scopul asigurării respectării aplicării legii;

[...]

(2) [...]

În cazul unei persoane care intră sub incidența articolului 17 alineatul (1), informațiile menționate la alineatul (1) din prezentul articol îi sunt furnizate nu mai târziu de momentul în care datele privind această persoană sunt transmise sistemului central. [...]

(3) O broșură comună, care conține cel puțin informațiile menționate la alineatul (1) din prezentul articol și informațiile menționate la articolul 4 alineatul (1) din [Regulamentul Dublin III] se elaborează în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 44 alineatul (2) din [Regulamentul Dublin III].

Broșura este redactată clar și simplu și într-o limbă pe care persoana o înțelege sau despre care s-ar putea presupune în mod rezonabil că o înțelege.

Broșura se elaborează astfel încât să permită statelor membre să o completeze cu informații suplimentare specifice statelor membre. Aceste informații specifice statelor membre includ cel puțin drepturile persoanelor vizate și posibilitatea unei asistențe din partea autorităților naționale de supraveghere, precum și datele de contact ale operatorului și ale autorităților naționale de supraveghere.”

30. Articolul 37 din Regulamentul Eurodac este intitulat „Responsabilitatea” și prevede următoarele la alineatele (1) și (3):

„(1) Orice persoană sau stat membru care a suferit un prejudiciu ca rezultat al unei operațiuni de prelucrare ilicită sau al unui act incompatibil cu prezentul regulament are dreptul la despăgubire

din partea statului membru responsabil pentru prejudiciul suferit. Acest stat este exonerat de responsabilitate, integral sau parțial, dacă dovedește că faptul care a cauzat prejudiciul nu îi este imputabil.

[...]

(3) Acțiunile în despăgubiri împotriva unui stat membru pentru prejudiciile menționate la alineatele (1) și (2) sunt reglementate de dispozițiile de drept intern al statului membru pârât.”

3. Directiva privind standardele minime

31. Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (denumită în continuare „Directiva privind standardele minime”) ⁸ stabilește criteriile pentru admiterea unei cereri de protecție internațională.

32. Articolul 2 din Directiva privind standardele minime cuprinde „Definiții” și prevede la litera (h) că o „cerere de protecție internațională” este „cererea de protecție prezentată unui stat membru de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid, care poate fi înțeleasă ca urmărind să obțină statutul de refugiat sau statutul conferit prin protecție subsidiară, care nu solicită în mod explicit un alt tip de protecție în afara domeniului de aplicare a prezentei directive și care poate face obiectul unei cereri separate”.

33. La articolul 8, intitulat „Protecția în interiorul țării”, Directiva privind standardele minime stabilește excepțiile de la necesitatea de protecție internațională în cazul în care solicitantul poate căuta protecție într-o parte din țara de origine:

„(1) În cadrul evaluării cererii de protecție internațională, statele membre pot stabili că un solicitant nu are nevoie de protecție internațională atunci când, într-o parte din țara de origine, acesta:

- (a) nu are niciun motiv întemeiat de a se teme că va fi persecutat sau nu există niciun risc real de a fi supus unor vătămări grave sau
- (b) are acces la protecție împotriva persecuției sau a vătămărilor grave, astfel cum sunt definite în articolul 7,

și poate călători în siguranță și în mod legal către acea parte din țară, poate fi admis în acea parte din țară și se poate presupune în mod rezonabil că se va stabili acolo.

(2) Atunci când examinează dacă un solicitant are un motiv întemeiat de a se teme că va fi persecutat sau dacă există un risc real de a fi supus unor vătămări grave sau dacă are acces la protecție împotriva persecuției sau a vătămărilor grave într-o parte din țara de origine în conformitate cu alineatul (1), statele membre țin seama, în momentul în care adoptă o decizie cu privire la cerere, de condițiile generale existente în respectiva parte a țării și de situația personală a solicitantului, în conformitate cu articolul 4. În acest scop, statele membre se asigură că informații

⁸ JO 2011, L 337, p. 9.

precise și actualizate sunt obținute din surse pertinente, precum Înalțul Comisariat al Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați și Biroul European de Sprijin pentru Azil.”

34. În capitolul V, Directiva privind standardele minime prevede ca o condiție pentru obținerea protecției subsidiare pericolul unei „vătămări grave”. Potrivit articolului 15 litera (c), se consideră vătămare gravă:

„(c) amenințările grave și individuale la adresa vieții sau a persoanei unui civil ca urmare a violenței generalizate în caz de conflict armat intern sau internațional”.

4. Directiva privind procedurile de azil

35. Articolul 33 din Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (denumită în continuare „Directiva privind procedurile”) ⁹ este intitulat „Cereri inadmisibile” și prevede următoarele la alineatul (1) și alineatul (2) litera (a):

„(1) În afara cazurilor în care o cerere nu este examinată în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 604/2013, statele membre nu au obligația de a verifica dacă solicitantul îndeplinește condițiile cerute pentru a obține protecție internațională în conformitate cu Directiva 2011/95/UE, în cazul în care cererea este considerată inadmisibilă în temeiul prezentului articol.

(2) Statele membre pot considera o cerere de protecție internațională ca inadmisibilă numai în cazul în care:

(a) un alt stat membru a acordat protecție internațională.”

5. Regulamentul nr. 1560/2003

36. Articolul 16a din Regulamentul (CE) nr. 1560/2003 ¹⁰, regulament al Comisiei de punere în aplicare a sistemului Dublin, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul Dublin III și prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 118/2014 ¹¹, este intitulat „Broșuri informative pentru solicitanții de protecție internațională”, iar alineatele (1) și (4) ale acestuia dispun:

„(1) Anexa X conține o broșură comună cu informații destinate tuturor solicitanților de protecție internațională privind dispozițiile [Regulamentului Dublin III] și privind aplicarea [Regulamentului Eurodac].

[...]

(4) Anexa XIII conține informații pentru resortisanții țărilor terțe sau apatrizii care sunt găsiți în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat membru.”

⁹ JO 2013, L 180, p. 60.

¹⁰ Regulamentul Comisiei din 2 septembrie 2003 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 343/2003 al Consiliului de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe (JO 2003, L 222, p. 3, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 140).

¹¹ Regulamentul de punere în aplicare al Comisiei din 30 ianuarie 2014 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1560/2003 (JO 2014, L 39, p. 1).

37. Broșura din anexa X la Regulamentul nr. 1560/2003 cuprinde în partea A, sub titlul „Informații despre Regulamentul Dublin pentru solicitanții de protecție internațională, în temeiul articolului 4 din Regulamentul (UE) nr. 604/2013”, următoarele informații (sublinieri în original):

„Ne-ați solicitat să vă acordăm protecție întrucât considerați că ați fost obligat să vă părăsiți țara din cauză că ați fost persecutat, din cauza unui război sau a riscurilor de a suferi vătămări grave. Conform legii, aceasta se numește «solicitare/cerere de protecție internațională», iar dumneavoastră – «solicitant». Persoanele care solicită protecție sunt adesea numite «solicitanți de azil».

Faptul că ați solicitat azil aici nu garantează faptul că cererea dumneavoastră va fi examinată aici. Țara care vă va examina cererea se stabilește printr-o procedură prevăzută de un act legislativ al Uniunii Europene, cunoscut sub numele de «Regulamentul Dublin». Conform acestui regulament, o singură țară este responsabilă de examinarea cererii dumneavoastră.

[...]

Înainte ca cererea dumneavoastră de azil să fie examinată, trebuie să stabilim dacă noi suntem responsabili să o examinăm sau dacă altă țară este responsabilă – acesta este «procedura Dublin». Procedura Dublin nu vizează analizarea motivelor pentru care ați solicitat azil, ci doar stabilirea țării responsabile pentru luarea unei decizii cu privire la cererea dumneavoastră de azil.

[...]

În cazul în care autoritățile din țara noastră decid că noi suntem responsabili de luarea unei decizii cu privire la cererea dumneavoastră de azil, puteți rămâne în țara noastră, cererea dumneavoastră urmând a fi examinată aici. În acest caz, procesul de examinare a cererii dumneavoastră va începe imediat.

În cazul în care decidem că o altă țară este responsabilă în cazul cererii dumneavoastră, vom încerca să vă transferăm în țara respectivă cât mai curând posibil, astfel încât cererea dumneavoastră să poată fi examinată acolo. [...]

Legislația stabilește diferite motive pentru care o țară poate fi responsabilă de examinarea cererii dumneavoastră. Aceste motive sunt examinate în ordinea importanței prevăzute de lege, primele fiind: dacă un membru al familiei dumneavoastră se află în țara Dublin respectivă; dacă dețineți sau ați deținut în trecut o viză sau un permis de ședere eliberat de o țară Dublin ori dacă ați călătorit sau ați tranzitat, legal sau în situație neregulamentară, o altă țară Dublin.

În cazul în care aveți membri de familie în altă țară Dublin, este important să ne transmiteți în cel mai scurt timp această informație. În cazul în care soțul, soția sau un copil este solicitant de azil sau beneficiază de protecție internațională în altă țară Dublin, este posibil ca țara respectivă să fie responsabilă de examinarea cererii dumneavoastră de azil.

Am putea hotărî să vă examinăm cererea în țara noastră, chiar dacă, în temeiul criteriilor prevăzute de regulamentul Dublin, nu este responsabilitatea noastră să o examinăm. Nu vă vom trimite într-o țară în care se știe că v-ar putea fi încălcate drepturile omului.

[...]

Aveți posibilitatea de a vă exprima dezacordul față de decizia de a fi trimis într-o altă țară Dublin și de a contesta această decizie în fața unei instanțe. De asemenea, puteți cere să rămâneți în această țară până când se ia o decizie cu privire la apelul sau revizuirea cazului dumneavoastră.

Dacă renunțați la cererea de azil și mergeți într-o altă țară Dublin, este posibil să fiți transferat din nou în țara noastră sau în țara responsabilă.

Prin urmare, este important ca, odată ce ați solicitat azil, să rămâneți aici până când hotărâm (1) cine este responsabil de examinarea cererii dumneavoastră de azil și/sau (2) să vă examinăm cererea de azil în această țară.

[...]

Dacă noi considerăm că o altă țară ar putea fi responsabilă de examinarea cererii dumneavoastră, veți primi informații mai amănunțite cu privire la procedura respectivă și la modul în care acest lucru se răsfrânge asupra dumneavoastră și a drepturilor de care beneficiați.”

38. În partea B, broșura din anexa X la Regulamentul nr. 1560/2003 cuprinde printre altele „Informații pentru solicitanții de protecție internațională în cadrul procedurii Dublin, în temeiul articolului 4 din Regulamentul (UE) nr. 604/2013”:

„Ați primit această broșură pentru că ați solicitat protecție internațională (azil) în această țară sau într-o altă țară Dublin, iar autoritățile noastre au motive să creadă că altă țară ar putea fi responsabilă de examinarea cererii dumneavoastră.

Vom stabili țara care vă va examina cererea printr-o procedură prevăzută de un act legislativ al Uniunii Europene cunoscut sub numele de «Regulamentul Dublin». Această procedură poartă numele de «procedura Dublin». Prezenta broșură își propune să ofere un răspuns celor mai frecvente întrebări cu privire la această procedură.

[...]

Prin procedura Dublin se stabilește care este singura țară responsabilă de examinarea cererii dumneavoastră de azil. Aceasta înseamnă că puteți fi transferat din țara noastră într-o altă țară, care este responsabilă de examinarea cererii dumneavoastră.

[...]

ATENȚIE: Nu trebuie să plecați în altă țară Dublin. Dacă plecați în altă țară Dublin, veți fi transferat înapoi aici sau într-o țară în care ați solicitat azil în trecut. Chiar dacă renunțați la cererea depusă aici, țara responsabilă rămâne aceeași. Dacă vă ascundeți sau fugiți, riscați să fiți deținut.

[...]

Cum vor stabili autoritățile care este țara responsabilă de examinarea cererii mele?

Există diferite motive pentru care o țară poate fi responsabilă de examinarea cererii dumneavoastră. Aceste motive sunt aplicate în ordinea importanței acordate prin lege. În cazul în care unul dintre motive este irelevant, va fi luat în considerare următorul și așa mai departe.

Motivele se referă la următoarele elemente, în ordinea importanței:

- un membru al familiei dumneavoastră (soțul sau soția, copii sub 18 ani) a primit protecție internațională sau este solicitant de azil în altă țară Dublin.

Prin urmare, este important să ne comunicați dacă aveți membri de familie în altă țară Dublin înainte de luarea unei prime decizii privind cererea dumneavoastră de azil. Dacă doriți să fiți reuniți în aceeași țară, va trebui ca atât dumneavoastră, cât și membrul familiei dumneavoastră să vă exprimați această dorință în scris.

[...]

Ce se întâmplă atunci când sunt în grija cuiva sau am pe cineva în grijă?

Ați putea fi reunit în aceeași țară în care se află **mama, tatăl, copilul, fratele sau sora** dumneavoastră, în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții:

- aceștia sunt în situație de ședere legală într-o țară Dublin;
- unul dintre membrii familiei așteaptă un copil, are un nou-născut, este grav bolnav, are un handicap grav sau este în vârstă;
- unul dintre membrii familiei depinde de asistența unui alt membru al familiei, care este în măsură să aibă grijă de el.

Țara în care își are reședința copilul, fratele/sora sau părintele dumneavoastră ar trebui, în mod normal, să își asume răspunderea examinării cererii dumneavoastră, cu condiția ca legăturile de familie să fi existat în țara dumneavoastră de origine. Vi se va cere, de asemenea, să faceți fiecare o declarație scrisă prin care să vă exprimați dorința de a fi reuniți.

Puteți solicita acest lucru dacă vă aflați deja în țara în care locuiește copilul, fratele/sora sau părintele dumneavoastră sau dacă vă aflați în altă țară decât cea în care locuiesc rudele dumneavoastră. În cel de al doilea caz, va trebui să vă deplasați în această țară, cu excepția cazului în care starea dumneavoastră de sănătate nu vă permite să faceți călătorii de lungă durată.

În plus, pe tot parcursul procedurii de azil, puteți solicita oricând să fiți reunit cu un membru al familiei din motive umanitare, familiale sau culturale. În cazul în care cererea dumneavoastră este aprobată, veți fi nevoit, probabil, să vă mutați în țara în care se află membrul familiei dumneavoastră. În acest caz, vi se va cere, de asemenea, acordul în scris. Este important să ne transmiteți eventualele motive umanitare pentru care cererea dumneavoastră să fie examinată aici sau într-o altă țară.

[...]

- *Dacă aceasta este prima dată când depuneți o cerere de azil într-o țară Dublin, dar există motive să credem că o altă țară Dublin ar trebui să vă examineze cererea de azil, vom solicita țării respective să «preia» cazul dumneavoastră.*

[...]

– *Dacă ați depus deja o cerere de azil într-o altă țară Dublin decât cea în care vă aflați în prezent, vom solicita țării respective să vă **reprimească**.*

[...]

Dacă însă nu ați solicitat azil în această țară, iar decizia de respingere a cererii de azil pe care ați depus-o anterior în altă țară este definitivă, avem următoarele opțiuni: fie să solicităm țării responsabile să vă reprimească, fie să vă returnăm în țara de origine, în țara în care sunteți rezident permanent sau într-o țară terță sigură.

[...]

Veți avea statut de solicitant de azil în țara responsabilă și veți beneficia de toate drepturile asociate acestui statut. În cazul în care nu ați solicitat niciodată azil în țara respectivă, veți avea posibilitatea să faceți acest lucru la sosire.

[...]”

39. Broșura din anexa XIII la Regulamentul nr. 1560/2003 cuprinde „Informații pentru resortisanții țărilor terțe sau apatrizii găsiți în situație de ședere ilegală într-un stat membru, în temeiul articolului 29 alineatul (3) [Regulamentul Eurodac]”:

„Dacă se constată că sunteți în situație de ședere ilegală într-o țară «Dublin», autoritățile vă pot preleva amprentele digitale și le pot transmite unei baze de date denumite «Eurodac». Scopul este exclusiv acela de a determina dacă ați solicitat azil anterior. Datele privind amprentele dumneavoastră digitale nu vor fi stocate în baza de date Eurodac, însă, dacă anterior ați solicitat azil în altă țară, puteți fi trimis înapoi în țara respectivă.

[...]

În cazul în care autoritățile noastre consideră că este posibil să fi depus o cerere de protecție internațională într-o altă țară care ar putea fi responsabilă de examinarea cererii respective, veți primi informații mai amănunțite cu privire la procedura care va urma și la modul în care acest lucru vă afectează pe dumneavoastră și drepturile dumneavoastră¹².”

B. Dreptul italian

40. În dreptul italian, articolul 3 din Decreto legislativo nr. 25/2008 (Decretul legislativ nr. 25/2008) din 28 ianuarie 2008 de punere în aplicare a Directivei 2005/85/CE, abrogată și înlocuită prin Directiva 2013/32/UE privind procedurile comune de acordare și retragere a statutului de refugiat (GURI nr. 40 din 16 februarie 2008), în versiunea actuală, reglementează deciziile de transfer în cadrul sistemului Dublin.

¹² „Informațiile furnizate sunt cele care figurează în anexa X partea B.”

III. Situația de fapt și cererile de decizie preliminară

A. Cauza C-228/21

41. Solicitantul din cauza C-228/21, domnul CZA, a prezentat în Italia o cerere de protecție internațională, după ce prezentase o astfel de cerere în Slovenia. În aceste condiții, autoritatea italiană competentă, Unitatea Dublin care funcționează pe lângă Ministerul de Interne, a solicitat Sloveniei, în temeiul articolului 18 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul Dublin III, să îl reprimească pe solicitant. Slovenia a acceptat această solicitare. În consecință, față de solicitant s-a luat o decizie de transfer în conformitate cu articolul 26 din Regulamentul Dublin III, prin care i-a fost adusă la cunoștință decizia de a-l transfera în Slovenia.

42. Acțiunea formulată împotriva acestei decizii, întemeiată pe o încălcare a obligației de informare prevăzute la articolul 4 din Regulamentul Dublin III, a fost admisă în primă instanță de Tribunale di Catanzaro (Tribunalul din Catanzaro, Italia). Autoritatea competentă nu a putut dovedi că solicitatului i-a fost înmănată broșura necesară conform articolului 4 din Regulamentul Dublin III. Instanța a considerat că nu au fost suficiente prezentarea procesului-verbal întocmit conform articolului 5 din acest regulament în urma interviului individual și înmânarea unei alte broșuri în momentul prezentării formale a cererii de protecție internațională în Italia. A considerat că încălcarea obligației de informare prevăzute de articolul 4 din Regulamentul Dublin III atrage nulitatea deciziei de transfer.

43. Ministerul de Interne a formulat recurs împotriva acestei hotărâri la Corte suprema di cassazione (Curtea de Casație, Italia). Prin decizia din 29 martie 2021, primită la 8 aprilie 2021, această instanță a suspendat procedura și a adresat Curții următoarele întrebări în vederea pronunțării unei decizii preliminare:

- 1) Articolul 4 din [Regulamentul Dublin III] trebuie interpretat în sensul că, în cadrul acțiunii formulate în temeiul articolului 27 din regulament împotriva unei decizii de transfer adoptate de un stat membru potrivit mecanismului prevăzut la articolul 26 din regulament și în temeiul obligației de reprimire stabilite la articolul 18 alineatul (1) litera (b) din același regulament, se poate invoca simplul fapt că statul care a adoptat decizia de transfer nu a înmănat broșura de informații prevăzută la articolul 4 alineatul (2) din regulament?
- 2) Articolul 27 din regulament coroborat cu considerentul (18) și considerentul (19) ale aceluiași regulament și cu articolul 4 din acesta trebuie interpretat în sensul că, în caz de constatare a încălcării obligațiilor prevăzute la articolul 4, calea de atac efectivă impune instanței să adopte o decizie de anulare a deciziei de transfer?
- 3) În caz de răspuns negativ la a doua întrebare, articolul 27 din regulament coroborat cu considerentul (18) și considerentul (19) ale aceluiași regulament și cu articolul 4 din acesta trebuie interpretat în sensul că, în caz de constatare a încălcării obligațiilor prevăzute la articolul 4, calea de atac efectivă impune instanței să verifice importanța unei astfel de încălcări în contextul circumstanțelor prezentate de reclamant și permite confirmarea deciziei de transfer ori de câte ori nu există motive pentru a adopta o decizie de transfer cu conținut diferit?

B. Cauza C-254/21

44. În cauza C-254/21, DG, un cetățean afgan, a prezentat în Italia o a doua cerere de protecție internațională, după ce prima sa cerere de protecție internațională, pe care a prezentat-o în Suedia, fusese respinsă în mod definitiv în acest stat membru. Ministerul de Interne italian a adresat autorităților suedeze, în urma unui rezultat pozitiv transmis de Eurodac, o cerere de reprimire în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul Dublin III, care a fost acceptată de aceste autorități, și a dispus transferul în Suedia.

45. Împotriva acestei decizii, solicitantul a formulat o acțiune în fața Tribunale di Roma (Tribunalul din Roma, Italia), prin care invocă o încălcare a articolului 4 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) și a articolului 17 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III. În motivare, a arătat că urmează să fie returnat indirect din Suedia în Afganistan și că în Afganistan este în pericol să fie supus unui tratament inuman și degradant. Responsabilitatea Italiei de a-i oferi protecție împotriva returnării decurge din articolul 17 din Regulamentul Dublin III.

46. În aceste condiții, Tribunale di Roma (Tribunalul din Roma) a hotărât să suspende procedura și a adresat Curții prin decizia din 12 aprilie 2021, primită la 22 aprilie 2021, următoarele întrebări în vederea pronunțării unei decizii preliminare:

- 1) Dreptul la o cale de atac efectivă în sensul articolului 47 din cartă impune să se considere că articolele 4 și 19 din aceeași cartă oferă, în împrejurările din cauza principală, o protecție și împotriva riscului de returnare indirectă în urma unui transfer către un stat membru al Uniunii, în care nu există deficiențe sistemice în sensul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul Dublin (în situația în care nu sunt alte state membre responsabile pe baza criteriilor stabilite în capitolele III și IV), care a examinat și a respins anterior prima cerere de protecție internațională?
- 2) Instanța din statul membru în care a fost depusă a doua cerere de protecție internațională, sesizată cu o cale de atac în temeiul articolului 27 din Regulamentul Dublin – și, prin urmare, competentă să evalueze transferul în interiorul Uniunii, însă nu și să soluționeze cererea de protecție – trebuie să aprecieze că există riscul de returnare indirectă către o țară terță atunci când statul membru în care a fost depusă prima cerere de protecție internațională a apreciat în mod diferit noțiunea de „protecție în interiorul țării de origine” în sensul articolului 8 din Directiva 2011/95?
- 3) Aprecierea riscului de returnare indirectă, ca urmare a unei diferențe de interpretare, între două state membre, a nevoii de „protecție în interiorul țării de origine”, este compatibilă cu articolul 3 alineatul (1) (a doua teză) din regulament și cu interdicția generală impusă resortisanților unei țări terțe de a alege statul membru al Uniunii în care să prezinte cererea de protecție internațională?
- 4) În cazul unui răspuns afirmativ la întrebările precedente:
 - a) aprecierea existenței riscului de returnare indirectă, efectuată de instanța din statul în care solicitantul a depus a doua cerere de protecție internațională în urma respingerii primei cereri, impune aplicarea clauzei prevăzute la articolul 17 alineatul (1), definită de regulament drept „clauză discreționară”?

- b) care sunt criteriile pe care instanța sesizată [în temeiul] articolului 27 din regulament trebuie să le utilizeze pentru a putea aprecia riscul de returnare indirectă, pe lângă cele identificate în capitolele III și IV, ținând seama de faptul că acest risc a fost deja exclus de statul în care a fost examinată prima cerere de protecție internațională?

C. Cauza C-297/21

47. În cauza C-297/21, XXX.XX, un cetățean afgan, a prezentat în Italia o a doua cerere de protecție internațională, după ce prima sa cerere de protecție internațională, pe care a prezentat-o în Germania, fusese respinsă în mod definitiv și în acest stat împotriva solicitantului s-a adoptat o decizie definitivă de expulzare. Ministerul de Interne italian a adresat autorităților germane, în urma unui rezultat pozitiv transmis de Eurodac, o cerere de reprimire în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul Dublin III, care a fost acceptată de aceste autorități.

48. Împotriva deciziei de transfer luate ulterior împotriva sa, solicitantul a formulat acțiune în fața Tribunale di Firenze (Tribunalul din Florența, Italia). El consideră că decizia atacată încalcă articolul 4 din cartă, precum și articolul 3 alineatul (2) și articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III, întrucât urmează să fie returnat indirect din Germania în Afganistan, și că după returnare este în pericol să fie supus acolo unui tratament inuman și degradant. Prin urmare, în opinia sa, Italia este responsabilă în conformitate cu articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III.

49. În aceste condiții, Tribunale di Roma (Tribunalul din Roma) a hotărât să suspende procedura și a adresat Curții, prin decizia din 29 aprilie 2021, primită la 10 mai 2021, următoarele întrebări în vederea pronunțării unei decizii preliminare:

- 1) În principal, articolul 17 alineatul (1) din [Regulamentul Dublin III] trebuie să fie interpretat, în conformitate cu articolele 19 și 47 din cartă și cu articolul 27 din [Regulamentul Dublin III], în sensul că instanța din statul membru sesizat cu calea de atac împotriva măsurii Unității Dublin poate constata responsabilitatea statului național care ar trebui să realizeze transferul în temeiul articolului 18 alineatul (1) litera (d), în cazul în care constată existența, în statul membru responsabil, a riscului de încălcare a principiului nereturnării prin returnarea solicitantului în propria țară de origine, unde solicitantul ar fi expus pericolului de moarte sau de tratamente inumane și degradante?
- 2) În subsidiar, articolul 3 alineatul (2) din [Regulamentul Dublin III] trebuie să fie interpretat, în conformitate cu articolele 19 și 47 din cartă și cu articolul 27 din Regulamentul (UE) nr. 604/2013, în sensul că instanța poate să constate responsabilitatea statului obligat să realizeze transferul conform literei (d) a articolului 18 alineatul (1) din același regulament, atunci când stabilește:
 - a) existența în statul membru responsabil a riscului de încălcare a principiului nereturnării prin returnarea solicitantului în propria țară de origine, unde ar fi expus pericolului de moarte sau de a fi supus unor tratamente inumane sau degradante;
 - b) imposibilitatea de a realiza transferul către un alt stat membru desemnat pe baza criteriilor menționate în capitolul III din [Regulamentul Dublin III]?

D. Cauza C-315/21

50. În cauza C-315/21, PP, originar din Pakistan, a prezentat în Italia o cerere de protecție internațională, după ce prezentase anterior o cerere similară în Germania. Ministerul de Interne italian a adresat în aceste condiții autorităților germane o cerere de reprimire în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul Dublin III, care a fost acceptată de aceste autorități ca cerere de reprimire în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul Dublin III. Ministerul de Interne italian a dispus ulterior transferul solicitantului în Germania.

51. Împotriva acestei decizii, solicitantul a formulat acțiune în fața Tribunale di Milano (Tribunalul din Milano, Italia) și a solicitat, cu succes, suspendarea provizorie a executării deciziei. În motivarea cererii, a invocat, pe de o parte, o încălcare a obligațiilor de informare prevăzute la articolele 4 și 5 din Regulamentul Dublin III și, pe de altă parte, riscul iminent de returnare indirectă din Germania în Pakistan, unde este în pericol să sufere tratamente inumane și degradante. Unitatea Dublin care funcționează pe lângă Ministerul de Interne s-a opus acestei cereri și a făcut dovada că a avut loc interviul individual cu solicitantul, astfel cum prevede articolul 5 din Regulamentul Dublin III.

52. În aceste condiții, Tribunale di Milano (Tribunalul din Milano) a hotărât să suspende procedura și a adresat Curții, prin decizia din 14 aprilie 2021, primită la 17 mai 2021, următoarele întrebări în vederea pronunțării unei decizii preliminare:

- 1) Articolele 4 și 5 din [Regulamentul Dublin III] trebuie interpretate în sensul că încălcarea lor determină în mod automat nelegalitatea măsurii atacate în sensul articolului 27 din [Regulamentul Dublin III], indiferent de consecințele concrete ale încălcării menționate asupra conținutului deciziei și asupra determinării statului membru responsabil?
- 2) Articolul 27 din [Regulamentul Dublin III] coroborat cu articolul 18 alineatul (1) litera (a) sau cu articolul 18 alineatul [1] literele (b), (c) și (d) și cu articolul 20 alineatul (5) din [Regulamentul Dublin III] trebuie interpretat în sensul că definește obiecte ale căii de atac diferite între ele, motive diferite care pot fi invocate în cadrul căii de atac jurisdicționale și diferite forme de încălcare a obligațiilor de informare și de interviu individual în temeiul articolelor 4 și 5 din [Regulamentul Dublin III]?

În cazul unui răspuns afirmativ la a doua întrebare: articolele 4 și 5 din [Regulamentul Dublin III] trebuie interpretate în sensul că garanțiile de informare prevăzute de aceste articole se aplică numai în situația prevăzută la articolul 18 alineatul (1) litera (a), iar nu și în procedura de reprimire sau trebuie interpretate în sensul că, în această ultimă procedură, se aplică cel puțin obligațiile de informare legate de încetarea responsabilității prevăzută la articolul 19 sau de deficiențele sistemice ale procedurii de azil și ale condițiilor de primire a solicitanților care duc la un risc de tratament inuman sau degradant în sensul articolului 4 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, menționate la articolul 3 alineatul (2)?

- 3) Articolul 3 alineatul (2) trebuie interpretat în sensul că printre „deficiențele sistemice ale procedurii de azil” se numără și eventualele consecințe ale deciziilor de respingere a cererii de protecție internațională deja definitive, adoptate de instanța statului membru care efectuează reprimirea, dacă instanța sesizată în temeiul articolului 27 din [Regulamentul Dublin III] consideră că există un risc real pentru solicitant să fie supus unui tratament inuman și

degradant în cazul repatrierii în țara de origine de către statul membru, luând în considerare inclusiv existența unui conflict armat generalizat în sensul articolului 15 litera (c) din Directiva 2011/95?

E. Cauza C-328/21

53. În cauza C-328/21, Ministerul de Interne italian a dispus transferul în Finlanda al solicitantului GE, originar din Irak, după ce s-a constatat că acesta se afla ilegal în Italia, iar din rezultatul pozitiv transmis de Eurodac a rezultat că formulase anterior o cerere de protecție internațională în Finlanda. La cererea de reprimire adresată în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul Dublin III, Finlanda și-a recunoscut responsabilitatea în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul Dublin III.

54. Împotriva deciziei de transfer, solicitantul a formulat acțiune în fața Tribunale di Roma (Tribunalul din Roma, Italia), care s-a declarat incompetent și a trimis cauza la Tribunale di Trieste (Tribunalul din Trieste, Italia). Solicitantul se întemeiază în special pe încălcarea obligațiilor de informare de la articolul 4 din Regulamentul Dublin III și de la articolul 29 din Regulamentul Eurodac.

55. În aceste condiții, Tribunale di Trieste (Tribunalul din Trieste) a hotărât să suspende procedura și a adresat Curții, prin decizia din 2 aprilie 2021, primită la 26 mai 2021, următoarele întrebări în vederea pronunțării unei decizii preliminare:

- 1) Care sunt consecințele juridice prevăzute de legislația Uniunii Europene în ceea ce privește măsurile de transfer în scopul reprimirii în conformitate cu titlul VI din secțiunea III din [Regulamentul Dublin III], în cazul în care statul nu a furnizat informațiile prevăzute la articolul 4 din [Regulamentul Dublin III] și la articolul 29 din [Regulamentul Eurodac]?
- 2) În cazul în care a fost exercitată o cale de atac completă și efectivă împotriva deciziei de transfer, se solicită Curții de Justiție a Uniunii Europene să stabilească în special dacă:

2.1) Articolul 27 din [Regulamentul Dublin III] trebuie interpretat

- în sensul că lipsa înmânării broșurii informative prevăzute la articolul 4 alineatele (2) și (3) din [Regulamentul Dublin III] unei persoane care îndeplinește condițiile descrise la articolul 23 alineatul (1) din [Regulamentul Dublin III] determină, în sine, nulitatea, care nu poate fi acoperită, a măsurii de transfer (și, eventual, inclusiv responsabilitatea de a examina cererea de protecție internațională de către statul membru în care persoana a depus o nouă cerere)
- sau în sensul că reclamantul are obligația să dovedească în justiție că, dacă broșura i-ar fi fost înmănată, procedura ar fi avut un rezultat diferit?

2.2) Articolul 27 din [Regulamentul Dublin III] trebuie interpretat

- în sensul că lipsa înmânării broșurii informative prevăzute la articolul 29 din [Regulamentul Eurodac] unei persoane care îndeplinește condițiile descrise la articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 604/2013 determină, în sine, nulitatea, care nu poate fi acoperită, a măsurii de transfer (și, eventual, inclusiv oferirea necesară, pe cale de consecință, a posibilității de a depune o nouă cerere de protecție internațională)

- sau în sensul că reclamantul are obligația să dovedească în justiție că, dacă broșura i-ar fi fost înmănată, procedura ar fi avut un rezultat diferit?

IV. Procedura în fața Curții

56. Instanțele de trimitere din cauzele C-254/21, C-297/21, C-315/21 și C-328/21 au solicitat judecarea cauzelor potrivit procedurii accelerate în temeiul articolului 105 din Regulamentul de procedură al Curții sau cu prioritate în temeiul articolului 53 alineatul (3) din Regulamentul de procedură.

57. Prin Ordonanțele președintelui Curții din 14 iunie și 6 iulie 2021, aceste cereri au fost respinse.

58. Prin Ordonanța președintelui Curții din 6 iulie 2021, cauzele C-228/21, C-254/21, C-297/21, C-315/21 și C-328/21 au fost conexe pentru buna desfășurare a fazei scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

59. Germania, Franța, Italia, Țările de Jos, Comisia Europeană, precum și reclamanții din procedurile principale în cauzele C-297/21 și C-328/21 au depus observații scrise.

60. La ședința comună din 8 iunie 2022 au participat Italia, Comisia, precum și reclamanții din procedurile principale în cauzele C-297/21 și C-328/21.

V. Aprecieri

61. Situațiile care stau la baza prezentelor cinci cereri de decizie preliminară au în comun faptul că, după ce prezentaseră o primă cerere de protecție internațională într-un stat membru, solicitanții de azil vizați au plecat în Italia, unde fie au prezentat o altă cerere de protecție internațională (cauzele C-228/21, C-254/21, C-297/21 și C-315/21), fie au rămas acolo fără permis de ședere (cauza C-328/21, în care este discutabil dacă reclamantul din litigiul principal a prezentat sau nu în Italia o nouă cerere, a se vedea în acest sens punctele 98 și 123 din prezentele concluzii). În consecință, autoritatea italiană competentă a solicitat statelor membre în care persoanele în cauză prezentaseră anterior cereri de protecție internațională să fie reprimate și a adoptat în privința acestor persoane decizii de transfer în conformitate cu articolul 26 din Regulamentul Dublin III, care fac în prezent obiectul procedurilor principale.

62. În aceste condiții, întrebările adresate Curții în prezentele trimiteri preliminare vizează, astfel cum am ilustrat la început, două problematici: pe de o parte, este vorba despre obligațiile de informare și de înmânare a broșurii comune în conformitate cu articolul 4 din Regulamentul Dublin III sau cu articolul 29 din Regulamentul Eurodac, precum și despre obligația de organizare a interviului individual în conformitate cu articolul 5 din Regulamentul Dublin III (cauzele C-228/21, C-315/21 și C-328/21) (A). Pe de altă parte, este vorba despre chestiunea dacă instanțele din statul membru solicitant pot verifica în cadrul unei acțiuni împotriva deciziei de transfer riscul de încălcare a principiului nereturnării de către statul membru solicitat, în cazul în care în acest din urmă stat membru nu există deficiențe sistemice (cauzele C-254/21, C-297/21 și C-315/21) (B).

A. Cu privire la broșura comună și la interviul individual

63. Prin intermediul întrebărilor din cauzele C-228/21, C-315/21 și C-328/21, instanțele de trimitere solicită să se stabilească mai întâi dacă obligațiile de informare a solicitanților și de înmânare a broșurii comune în conformitate cu articolul 4 din Regulamentul Dublin III sau cu articolul 29 din Regulamentul Eurodac, precum și de organizare a interviului individual în conformitate cu articolul 5 din Regulamentul Dublin III există nu doar în cadrul procedurii de determinare a statului membru responsabil, care se desfășoară cu ocazia prezentării primei cereri de protecție internațională într-un stat membru, ci și în procedura de reprimire. Această procedură se desfășoară atunci când un solicitant de azil prezintă și într-un alt stat membru o cerere de protecție internațională sau când se află pe teritoriul acestuia și acest al doilea stat membru intenționează să îl transfere în primul stat membru.

64. Dacă obligațiile respective există și în procedura de reprimire, instanțele de trimitere solicită de asemenea să se stabilească dacă o acțiune împotriva unei decizii de transfer poate fi întemeiată pe o încălcare a acestor obligații și care sunt consecințele unei asemenea încălcări pentru decizia de transfer.

65. Întrucât articolul 4 din Regulamentul Dublin III (1), articolul 29 din Regulamentul Eurodac (2), precum și articolul 5 din Regulamentul Dublin III (3) ridică fiecare probleme specifice, se impune tratarea succesivă a acestora.

1. Cu privire la obligația de informare conform articolului 4 din Regulamentul Dublin III

66. Chestiunea dacă obligațiile de informare și de înmânare a broșurii comune în conformitate cu articolul 4 din Regulamentul Dublin III există și în procedura de reprimire se ridică în mod explicit în cadrul celui de al doilea aspect al celei de a doua întrebări din cauza C-315/21; această chestiune stă însă în mod implicit la baza întrebărilor din cauzele C-228/21 și C-328/21. Acestea vizează consecințele unei încălcări a obligațiilor amintite asupra deciziei de transfer în procedura de reprimire, ceea ce presupune existența obligațiilor.

67. Vom schița mai întâi diferența dintre procedura de primire și procedura de reprimire, precum și diferitele situații în care se aplică cea din urmă (a). Vom explica apoi de ce obligația de informare în discuție există și în procedura de reprimire (b). În final, ne vom apleca asupra chestiunii dacă o încălcare a acestei obligații poate fi contestată în cadrul unei acțiuni împotriva deciziei de transfer și asupra consecințelor acesteia (c).

a) Procedurile de preluare și de reprimire în cadrul sistemului Dublin.

68. Potrivit articolului 20 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III, procesul de determinare a statului membru responsabil trebuie să înceapă imediat ce cererea de protecție internațională este prezentată pentru prima oară într-un stat membru. Dacă acest stat membru consideră că responsabilitatea revine unui alt stat membru, poate solicita acestui din urmă stat primirea solicitantului [articolul 18 alineatul (1) litera (a) coroborat cu articolul 21 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III].

69. În schimb, procedura de reprimire în conformitate cu articolele 23 și 24 din Regulamentul Dublin III se aplică persoanelor care, după ce au prezentat o primă cerere într-un stat membru, pleacă într-un alt stat membru unde prezintă o altă cerere sau unde se află fără permis de ședere. În acest caz, statul membru respectiv poate solicita statului membru sesizat anterior cu cererea să reprimească această persoană.

70. În procedura de reprimire se disting două situații, pe care le are în vedere și instanța de trimitere din cauza C-315/21: pe de o parte, această procedură se aplică în situația persoanelor care prezintă o cerere într-un prim stat membru pe care îl părăsesc apoi înainte de finalizarea procedurii de determinare a statului membru responsabil [articolul 20 alineatul (5) din Regulamentul Dublin III]. În procedurile principale această situație nu este pertinentă.

71. Pe de altă parte, procedura reprimirii se aplică în situațiile persoanelor care, în timpul verificării pe fond a cererii lor sau după respingerea ei de către statul membru responsabil, pleacă într-un alt stat membru, unde prezintă o altă cerere sau unde se află fără permis de ședere [articolul 18 alineatul (1) literele (b)-(d) din Regulamentul Dublin III]¹³. Împrejurările din prezentele proceduri principale corespund acestor situații.

b) Obligația de informare conform articolului 4 din Regulamentul Dublin III și în procedura de reprimire

72. Articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III prevede că autoritățile informează solicitantul în ceea ce privește aplicarea regulamentului și aspectele relevante „[d]e îndată ce o cerere de protecție internațională este prezentată, în sensul articolului 20 alineatul (2) într-un stat membru”. Informațiile corespunzătoare figurează într-o broșură comună întocmită de Comisie în cuprinsul Regulamentului de punere în aplicare nr. 118/2014 în conformitate cu articolul 4 alineatele (2) și (3) din Regulamentul Dublin III.

73. În continuare, vom analiza mai întâi modul de redactare și economia (1), apoi finalitatea articolului 4 din Regulamentul Dublin III (2), iar în final situația în care în al doilea stat membru nu se prezintă altă cerere (3).

1) Modul de redactare și economia articolului 4 din Regulamentul Dublin III

74. Potrivit modului său de redactare, în privința obligației de informare, articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III nu face nicio diferență între prima cerere și cererile ulterioare de protecție internațională sau între procedura de preluare și procedura de reprimire.

75. Astfel, articolul 20 din Regulamentul Dublin III este intitulat „Începutul procedurii” și prevede la alineatul (1) că procesul de determinare a statului membru responsabil începe imediat ce cererea de protecție internațională este prezentată pentru *prima oară*¹⁴ într-un stat membru. Alineatul (2) al acestui articol prevede apoi în mod foarte general însă cazul în care se consideră că a fost prezentată o cerere de protecție internațională [definită la articolul 2 litera (b) din Regulamentul Dublin III, precum și la alineatul (2) litera (h) din Directiva privind standardele minime] și nu se referă numai la prima cerere. Acest lucru rezultă și din articolul 23 alineatul (2)

¹³ Referitor la diferența dintre cele două situații menționate la punctele 70 și 71, a se vedea și Hotărârea H. și R. (nota de subsol 5), punctele 46-52, precum și Hotărârea din 12 ianuarie 2023, B. și F. (Termen de transfer – Pluralitate de cereri) (C-323/21-C-325/21, EU:C:2023:4, punctele 47-50).

¹⁴ Sublinierea noastră.

al doilea paragraf din Regulamentul Dublin III, care face trimitere la articolul 20 alineatul (2). Articolul 23 se aplică însă numai în cazurile în care se prezintă o nouă cerere de protecție internațională, așadar, nu în cazul primei cereri.

76. Din punctul de vedere al economiei reglementării, articolul 4 din Regulamentul Dublin III figurează în capitolul II, care poartă titlul „Principii generale și garanții”. Dispozițiile sale sunt incidente deci pentru întreg domeniul de aplicare al acestui regulament, iar nu doar pentru un singur tip de procedură.

2) Finalitatea articolului 4 din Regulamentul Dublin III

77. Referitor la scopul obligației de informare, Comisia și Italia susțin că, astfel cum rezultă din considerentul (18) al Regulamentului Dublin III, această obligație ar trebui să faciliteze determinarea statului membru responsabil de examinarea pe fond a unei cereri de protecție internațională. Procedura de reprimire este totuși aplicabilă în principal în situațiile în care statul membru responsabil a fost deja determinat. Astfel, în această procedură nu mai trebuie comunicate toate informațiile referitoare la determinarea statului membru responsabil. Dimpotrivă, ar trebui să fie suficient dacă persoanei vizate i se aduc la cunoștință aspectele pe care le mai poate încă invoca și în acest stadiu al procedurii. Comisia și Italia își sprijină această argumentație în special pe hotărârea Curții în cauza H. și R. (denumită în continuare „Hotărârea H. și R.”)¹⁵.

78. Trebuie să dăm dreptate Comisiei și Italiei că în situațiile prevăzute de articolul 18 alineatul (1) literele (b)-(d) din Regulamentul Dublin III (punctul 71 de mai sus), procedura de determinare a statului membru responsabil este deja încheiată, iar acest stat a început sau chiar a finalizat examinarea pe fond a cererii. Or, în Hotărârea H. și R., Curtea a reținut că într-o asemenea situație nu este necesară o nouă aplicare a normelor care guvernează procesul de determinare a responsabilității¹⁶.

79. Nici în situațiile prevăzute la articolul 20 alineatul (5) din Regulamentul Dublin III (punctul 70 de mai sus) când verificarea responsabilității statului membru solicitat este în curs, statul membru solicitant nu este în principiu obligat să verifice dacă statul membru solicitat este responsabil. Dimpotrivă, el trebuie să verifice numai dacă sunt îndeplinite criteriile de la articolul 20 alineatul (5), cu alte cuvinte dacă în statul membru solicitat a fost prezentată o primă cerere și dacă acest stat a început, dar nu a finalizat încă procesul de determinare a statului membru responsabil¹⁷.

80. Aceasta nu înseamnă însă că în procedura de reprimire nu mai trebuie avute în vedere anumite criterii de responsabilitate. După cum vom preciza în cele ce urmează, Curtea a reținut acest lucru în mod expres cu privire la unele criterii de responsabilitate, fapt recunoscut și de Comisie și Italia. În plus, obligația de informare potrivit articolului 4 din Regulamentul Dublin III nu cuprinde numai criteriile pentru determinarea statului membru responsabil, ci și informații generale referitoare la modul de funcționare a sistemului Dublin. Toate aceste informații se regăsesc în broșura comună. O obligație de informare selectivă în cadrul procedurii de reprimire, astfel cum este propusă de Comisie și Italia, pare a fi, în aceste condiții, contrară finalității obiectivelor Regulamentului Dublin III (i) și dificil de pus în practică (ii).

¹⁵ Hotărârea din 2 aprilie 2019, H. și R. (C-582/17 și C-583/17, EU:C:2019:280).

¹⁶ Hotărârea H. și R., punctele 51, 52, 65-67 și 80.

¹⁷ Hotărârea H. și R., punctele 61-63 și 80.

i) Relevanța informațiilor din broșura comună pentru solicitant în procedura de reprimire

– Criteriile de responsabilitate care mai trebuie avute în vedere și în procedura de reprimire

81. În procedura de reprimire, statul membru solicitant nu mai trebuie să verifice din oficiu criteriile pentru determinarea statului membru responsabil în conformitate cu capitolului III din Regulamentul Dublin III¹⁸. Aceasta nu înseamnă însă că trebuie să ignore elementele invocate de un solicitant și care se pot opune și în acest stadiu transferului în statul membru solicitat. Prin urmare, și în procedura de reprimire se impune informarea solicitantului, prin intermediul broșurii comune, cu privire la posibilitatea de a prezenta asemenea elemente.

82. Acest lucru este valabil în special pentru transferul responsabilității către statul membru solicitant potrivit articolului 19¹⁹, articolului 23 alineatul (3)²⁰ și articolului 29 alineatul (2)²¹ din Regulamentul Dublin III, pentru deficiențele sistemice din statul membru solicitat [articolul 3 alineatul (2) al doilea paragraf²²] sau, în cazuri speciale referitoare la starea de sănătate a solicitantului, pentru riscul de a fi supus unui tratament degradant prin transferul în statul membru solicitat²³. În cazurile în care solicitantul a părăsit statul membru solicitat anterior finalizării procedurii de determinare a statului membru responsabil [articolul 20 alineatul (5), punctul 70 de mai sus], potrivit Curții, este posibil ca și în procedura de reprimire să se mai poată invoca faptul că, potrivit criteriilor de la articolele 8-10, statul membru solicitant este de fapt statul membru responsabil²⁴.

83. În procedura de reprimire [atât în situațiile prevăzute la articolul 20 alineatul (5) (punctul 70 de mai sus), cât și în cele prevăzute la articolul 18 alineatul (1) literele (b)-(d) din Regulamentul Dublin III (punctul 71 de mai sus)], solicitanții pot de asemenea prezenta dovezi referitoare la prezența pe teritoriul statului membru solicitant a unor membri de familie, a unor rude sau a oricăror alte persoane aflate în relații de natură familială cu solicitantul, care ar putea determina aplicarea criteriilor de la articolele 8, 10 și 16 din Regulamentul Dublin III. Statele membre trebuie să aibă în vedere astfel de dovezi în conformitate cu articolul 7 alineatul (3), cu condiția ca aceste probe să fie prezentate înainte de acceptarea de către un alt stat membru a cererii de preluare *sau de reprimire*²⁵ a persoanei în cauză în temeiul articolelor 22 și, respectiv, 25²⁶ și ca cererile anterioare de protecție internațională ale solicitantului să nu fi făcut obiectul unei prime decizii pe fond.

84. Astfel cum rezultă din modul de redactare și din finalitatea sa, articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III se aplică și în procedura de reprimire. Din câte se poate constata, acest aspect nu a fost pus în discuție în Hotărârea H. și R., întrucât Curtea nu s-a ocupat de acest articol în această hotărâre.

¹⁸ Hotărârea H. și R., punctele 54-80.

¹⁹ Hotărârea din 7 iunie 2016, Karim (C-155/15, EU:C:2016:410, punctul 27).

²⁰ Referitor la articolul 21 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III, a se vedea Hotărârea din 26 iulie 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, punctul 55).

²¹ Hotărârea din 25 octombrie 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, punctul 46).

²² Hotărârea din 19 martie 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, punctele 87-89 și 98).

²³ Hotărârea din 16 februarie 2017, C. K. și alții (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, punctele 65, 66, 73, 74 și 96).

²⁴ Hotărârea H. și R., punctele 81-84.

²⁵ Sublinierea noastră.

²⁶ *Idem*.

85. Și în broșura comună se arată în mod expres că solicitanții sunt obligați să comunice autorităților dacă au membri de familie în altă țară Dublin, „**înainte de luarea unei prime decizii privind cererea [lor] de azil**”²⁷, fără a limita această posibilitate la procedura de primire.

86. Această afirmație este, de altfel, logică.

87. Astfel, scopul Regulamentului Dublin III este determinarea rapidă a statului membru responsabil, pentru a asigura celeritatea examinării cererilor de azil²⁸. După caz, cererile de azil pot să fie examinate de un alt stat membru decât cel desemnat drept responsabil în temeiul criteriilor prevăzute în capitolul III din acest regulament²⁹. Acest lucru nu este problematic, deoarece se prezumă că tratamentul aplicat solicitanților în fiecare stat membru este conform cerințelor impuse de cartă, de Convenția de la Geneva³⁰, precum și de CEDO³¹. Datorită armonizării la nivelul Uniunii a normelor aplicabile, statele membre examinează cererile de azil, în mare măsură, potrivit aceluiași norme³². În consecință, odată ce a fost determinată, responsabilitatea nu ar mai trebui repusă în discuție.

88. Este totuși necesar, având în vedere importanța dreptului la protecția vieții de familie, să se deroge de la acest principiu, atunci când, potrivit articolului 7 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III, se prezintă elemente din care rezultă prezența unor membri de familie ai solicitantului într-un alt stat membru decât cel care a fost determinat inițial drept responsabil.

89. Această dispoziție ține seama de dreptul la protecția vieții de familie. Potrivit propunerii Comisiei pentru Regulamentul Dublin III, această dispoziție ar trebui să consolideze dreptul la reîntregirea familiei și să împiedice transferul unui solicitant în alt stat membru, atunci când, pentru motive privind unitatea familiei, responsabilitatea revine altui stat membru³³. Considerentele (14)-(16) ale Regulamentului Dublin III confirmă importanța respectării vieții de familie la punerea în aplicare a acestui regulament. Potrivit acestora, prelucrarea împreună a cererilor de protecție internațională ale membrilor unei familii de către un singur stat membru face posibilă în special o coerență a deciziilor luate, precum și evitarea separării membrilor unei familii.

²⁷ Subliniere în textul original. A se vedea punctul 38 din prezentele concluzii.

²⁸ A se vedea considerentele (4) și (5) ale Regulamentului Dublin III, precum și Hotărârea din 16 februarie 2017, C. K. și alții (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, punctul 57), și Hotărârea din 19 martie 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, punctul 58).

²⁹ A se vedea Hotărârea din 25 octombrie 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, punctul 31), Hotărârea din 13 noiembrie 2018, X și X (C-47/17 P și C-48/17 P, EU:C:2018:900, punctele 69 și 70), și Hotărârea din 12 ianuarie 2023, B. și F. (Termen de transfer – Pluralitate de cereri) (C-323/21-C-325/21, EU:C:2023:4, punctul 55).

³⁰ Convenția privind statutul refugiaților, semnată la Geneva la 28 iulie 1951, *United Nations Treaty Series*, vol. 189, p. 150, nr. 2545 (1954).

³¹ A se vedea Hotărârea din 21 decembrie 2011, NS (C-411/10 și C-493/10, EU:C:2011:865, punctele 78-80), și Hotărârea din 19 martie 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, punctul 82); a se vedea în acest sens și punctul 155 și urm. din prezentele concluzii.

³² Hotărârea din 10 decembrie 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, punctele 54 și 55).

³³ A se vedea Propunerea Comisiei de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid (reformare), COM(2008) 820 final, p. 8 și 12: „excluderea posibilității de a returna un solicitant pentru care unul dintre criteriile privind unitatea familiei poate fi aplicat în momentul celei mai recente cereri, cu condiția ca statul membru în care prima cerere a fost depusă să nu fi luat deja o primă decizie pe fond. Scopul este de a asigura, în special, că eventualele elemente noi cu privire la situația familiei solicitantului de azil pot fi luate în considerare în mod corespunzător de către statul membru pe al cărui teritoriu se află solicitantul de azil, în conformitate cu obligațiile prevăzute de Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale; [...] **Dreptul la reîntregirea familiei** va fi consolidat în mod semnificativ, în special prin extinderea domeniului de aplicare al regulamentului pentru a include solicitanții și beneficiarii de protecție subsidiară, prin introducerea obligativității reîntregirii cu rudele aflate în întreținere și prin interzicerea, sub rezerva anumitor condiții, a returnării unui solicitant pentru care unul dintre criteriile privind unitatea familiei poate fi aplicat în momentul celei mai recente cereri. Aceste garanții nu numai că vor asigura un standard superior de protecție pentru solicitanții de azil, dar vor contribui, de asemenea, la reducerea nivelului mișcărilor secundare, întrucât situația personală a fiecărui solicitant de azil va fi luată mai bine în considerare în procesul de determinare a statului membru responsabil.” (Subliniere în textul original.)

90. Informarea solicitanților în procedura de reprimire prin intermediul broșurii comune are, așadar, și scopul de a proteja tocmai dreptul acestora la viața sa de familie.

– *Informații generale privind sistemul Dublin*

91. Renunțarea la înmânarea broșurii comune în procedura de reprimire ar fi contrară și obiectivelor urmărite prin Regulamentul Dublin III. La baza regulamentului stă dezideratul de a consolida drepturile solicitanților, de a-i implica cât mai mult posibil în procedura de determinare a statului membru responsabil³⁴ și de a le explica modul de funcționare a sistemului Dublin, pentru a preveni circulația secundară³⁵.

92. Obligația de informare în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III nu se referă, prin urmare, numai la criteriile pentru determinarea statului membru responsabil (litera b). Dimpotrivă, ea cuprinde și economia sistemului Dublin, în special consecințele prezentării unei alte cereri sau ale deplasării într-un alt stat membru, interviul individual prevăzut la articolul 5 și posibilitatea de a furniza informații privind prezența membrilor de familie, precum și de a introduce o cale de atac împotriva deciziilor de transfer [literele (a), (c), și (d)].

93. Este indiscutabilă utilitatea de a comunica persoanelor în cauză aceste informații generale privind sistemul Dublin și în procedura de reprimire. Broșura comună cuprinde în plus o indicație expresă pentru solicitanții din procedura de reprimire: „*Dacă ați depus deja o cerere de azil într-o altă țară Dublin decât cea în care vă aflați în prezent, vom solicita țării respective să vă «reprimească».*”³⁶ Prin urmare, nu există temerea că această nouă înmânare a broșurii în cadrul procedurii de reprimire ar putea sugera în mod eronat solicitanților că statul membru solicitant va proceda în orice caz, din oficiu, la o nouă determinare a statului membru responsabil.

ii) Aspecte practice

94. O informare selectivă a solicitanților, astfel cum propun Comisia și Italia, pare, în plus, dificil de pus în practică, deoarece nu există decât o singură broșură comună. De asemenea, este posibil ca autoritățile din al doilea stat membru (în special anterior efectuării unei verificări în Eurodac, a se vedea în acest sens punctele 115 și 116) să nu își dea seama imediat care este situația în care se găsește exact solicitantul și ce elemente mai poate astfel invoca. Comunicarea sistematică a broșurii comune în procedura de reprimire este în schimb o soluție clară, simplă și fiabilă juridic, prin care se asigură că toți solicitanții primesc în fiecare caz, și dacă este necesar încă o dată, toate informațiile relevante pentru situația în care se găsesc.

95. Este necesar astfel să se pornească de la premisa că un solicitant care prezintă o cerere de protecție internațională într-un al doilea stat membru primise deja broșura comună la momentul prezentării primei cereri în primul stat membru. Nu se pot totuși exclude cazurile în care s-a omis

³⁴ A se vedea în acest sens Hotărârea din 7 iunie 2016, Ghezelbash (C-63/15 EU:C:2016:409, punctele 47-51), și Hotărârea din 26 iulie 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, punctul 58).

³⁵ A se vedea expunerea de motive din Propunerea Comisiei privind Regulamentul Dublin III (nota de subsol 33 din prezentele concluzii), p. 7 și 11: „[...] Fiind mai bine informați cu privire la implicațiile Regulamentului Dublin, solicitanții de protecție internațională vor înțelege mai bine procedura de stabilire a responsabilității, ceea ce ar putea, *inter alia*, să contribuie la reducerea fenomenului de mișcări secundare; [...] În special, mai buna informare a solicitanților de azil cu privire la aplicarea prezentului regulament, precum și cu privire la drepturile și obligațiile care le revin le va permite acestora, pe de o parte, să își apere mai bine drepturile și, pe de altă parte, ar putea contribui la diminuarea nivelului mișcărilor secundare, întrucât solicitanții de azil vor fi mai tentați să se conformeze sistemului.” (Subliniere în textul original.)

³⁶ Subliniere în textul original. A se vedea punctul 38 din prezentele concluzii.

să se înmâneze broșura sau în care este necesar să se reamintească aceste informații. În orice caz, va fi de regulă dificil pentru autoritățile din al doilea stat membru să verifice dacă solicitantul a mai primit o dată broșura.

96. În sfârșit, obligația de înmânare (și, după caz, de reinmânare) a broșurii comune în procedura de reprimire nu determină nici eforturi disproporționate pentru statul membru solicitant. Aceasta pentru că el trebuie să aibă pregătită broșura comună în toate versiunile lingvistice, pentru a o înmâna solicitanților care prezintă autorităților sale prima lor cerere de protecție internațională.

3) *Obligație de informare și dacă nu se prezintă o nouă cerere în al doilea stat membru?*

97. Pentru o analiză exhaustivă, mai este necesar să se sublinieze că procedura de reprimire nu privește numai situațiile în care un solicitant, după ce a prezentat în primul stat membru o cerere de protecție internațională, prezintă o astfel de cerere în alt stat membru. Dimpotrivă, procedura de reprimire se aplică și în situațiile în care un solicitant, după ce a prezentat prima cerere într-un stat membru, pleacă într-un alt stat membru pe teritoriul căruia se află fără permis de ședere și fără a prezenta o altă cerere [articolul 24 coroborat cu articolul 20 alineatul (5) și cu articolul 18 alineatul (1) literele (b)-(d) din Regulamentul Dublin III].

98. Potrivit informațiilor furnizate de instanța de trimitere, această situație corespunde în speță celei din procedura principală în cauza C-328/21. GE, persoana vizată în această cauză, arată însă că a fost doar considerată în situație de ședere ilegală, deoarece autoritățile italiene nu i-ar fi înregistrat în mod corespunzător cererea de protecție internațională. Acest aspect trebuie apreciat de instanța de trimitere, context în care cerințele referitoare la existența unei cereri de protecție internațională nu trebuie interpretate excesiv de strict și de formal³⁷.

99. După cum rezultă din textul articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III, obligația de a furniza informațiile prevăzute la acest articol există abia „[o]dată ce o cerere de protecție internațională este prezentată, în sensul articolului 20 alineatul (2) într-un stat membru”. Această obligație nu poate fi, așadar, extinsă la cazurile în care solicitanții, după prezentarea unei prime cereri într-un stat membru, pleacă într-un alt stat membru pe teritoriul căruia se află însă fără permis de ședere și fără a prezenta o altă cerere.

100. Ținând seama de considerațiile de mai sus, înmânarea broșurii în care se explică modul de funcționare a sistemului Dublin pare a fi utilă și în asemenea cazuri. Ea poate ajuta persoanele în cauză să explice clar autorităților dacă înțeleg să prezinte o cerere de protecție internațională. Înmânarea broșurii și în acest caz ar fi totuși doar o bună practică administrativă, pe care statele membre o pot aplica, fără a fi obligate formal în acest sens potrivit articolului 4 din Regulamentul Dublin III.

4) *Concluzie intermediară*

101. Luând în considerare cele ce precedă, rezultă că articolul 4 din Regulamentul Dublin III trebuie interpretat în sensul că obligația de a furniza informațiile menționate la acest articol există atât în situațiile indicate la articolul 20 alineatul (1) și la articolul (18) alineatul (1) litera (a),

³⁷ A se vedea în acest sens Hotărârea din 26 iulie 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, punctele 76-103).

cât și în cele indicate la articolul 20 alineatul (5) și la articolul 18 alineatul (1) literele (b)-(d) din acest regulament, de îndată ce într-un stat membru se prezintă o cerere de protecție internațională în sensul articolului 20 alineatul (2).

c) Consecințele unei încălcări a obligației de informare de la articolul 4 din Regulamentul Dublin III în procedura de reprimire

102. Prin intermediul întrebărilor formulate în cauzele C-228/21 și C-328/21, precum și prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări în cauza C-315/21, instanțele de trimitere solicită să se stabilească, pe de o parte, dacă încălcările obligației de informare de la articolul 4 din Regulamentul Dublin III în cadrul procedurii de reprimire pot fi invocate într-o acțiune împotriva deciziei de transfer (a). Pe de altă parte, aceste instanțe întrebă dacă asemenea încălcări trebuie să determine, *per se*, anularea acestei decizii sau dacă instanța trebuie să verifice dacă, în cazul concret, aceste încălcări au afectat sau nu conținutul deciziei (b).

1) Posibilitatea de a contesta încălcarea articolului 4 din Regulamentul Dublin III într-o acțiune împotriva unei decizii de transfer adoptate în procedura de reprimire

103. La întrebarea dacă încălcarea articolului 4 din Regulamentul Dublin III poate fi contestată într-o acțiune împotriva unei decizii de transfer trebuie să se răspundă afirmativ. Curtea a statuat deja că o cale de atac formulată împotriva unei decizii de transfer în conformitate cu articolul 27 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III trebuie să poată avea ca obiect examinarea aplicării acestui regulament, inclusiv respectarea garanțiilor procedurale prevăzute de acesta³⁸.

104. În schimb, nu poate fi urmată opinia Comisiei potrivit căreia încălcările obligației de informare pot fi invocate numai atunci când afectează fondul deciziei de transfer. Aceasta ar face ca examinarea admisibilității unei acțiuni împotriva unei decizii de transfer să fie amestecată cu examinarea temeiniciei sale.

2) Consecințele încălcării articolului 4 din Regulamentul Dublin III pentru decizia de transfer

105. Contrar opiniei exprimate de GE în cauza C-328/21, posibilitatea de invocare a încălcării articolului 4 din Regulamentul Dublin III nu înseamnă în mod necesar că decizia de transfer trebuie anulată și că responsabilitatea de examinare a cererii este transferată statului membru solicitant. Potrivit lui GE, acesta trebuie să fie de asemenea cazul și în situația încălcării articolului 4, la fel ca și în situația încălcării dispozițiilor articolului 21 alineatul (1) al treilea paragraf, a articolului 23 alineatul (3), a articolului 24 alineatul (3) și a articolului 29 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III, care stabilesc termenele pentru procedurile de preluare, de reprimire și de transfer.

³⁸ Hotărârea din 26 iulie 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, punctul 48), Hotărârea din 2 aprilie 2019, H. și R. (C-582/17 și C-583/17, EU:C:2019:280, punctul 70), și Hotărârea din 12 ianuarie 2023, B. și F. (Termen de transfer – Pluralitate de cereri) (C-323/21-C-325/21, EU:C:2023:4, punctul 91); cu referire specială la articolul (1) din Regulamentul Dublin III, a se vedea Hotărârea din 7 iunie 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409, punctul 53).

106. O asemenea consecință juridică nu este însă prevăzută în privința articolului 4 din Regulamentul Dublin III. Dimpotrivă, acest regulament nu prevede în acest sens nicio consecință juridică. În acest caz, consecințele juridice intră în sfera dreptului național, iar statele membre trebuie să respecte principiile echivalenței și efectivității. În special, modalitățile prevăzute de dreptul național nu trebuie să afecteze eficiența practică a Regulamentului Dublin III³⁹.

107. Standardul pe care statele membre trebuie să îl respecte în această privință în temeiul dreptului Uniunii rezultă din jurisprudența privind încălcarea dreptului la apărare. O astfel de încălcare, în special a dreptului de fi ascultat, nu determină anularea deciziei luate în urma procedurii administrative în cauză decât dacă, în lipsa acestei neregularități, această procedură ar fi putut avea un rezultat diferit⁴⁰.

108. După cum tocmai am arătat, obligația de informare în conformitate cu articolul 4 din Regulamentul Dublin III are drept scop informarea persoanelor în cauză în ceea ce privește modul de funcționare a sistemului Dublin și drepturile lor în cadrul acestui sistem. Prin intermediul acestei informări, în special în procedura de reprimire, ele trebuie să afle printre altele că pot să se opună invocând anumite argumente transferului în statul membru care examinează responsabilitatea sau în statul membru responsabil.

109. Cu toate acestea, numai omisiunea de a furniza aceste informații persoanelor în cauză nu poate justifica singură constatarea că decizia de transfer este viciată și că trebuie astfel anulată. După cum arată Germania, lipsa furnizării informațiilor poate fi compensată pe parcursul procedurii, în principal, în cadrul interviului individual prevăzut la articolul 4 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul Dublin III. Aceasta poate avea loc prin discutarea în cadrul interviului individual a informațiilor relevante, în special privind prezența unor membri de familie în statul membru solicitant sau într-o țară terță, care pot eventual determina aplicarea articolelor 8, 10 sau 16 din Regulamentul Dublin III. Totodată, în cadrul acestui interviu ar trebui discutate sau revelate elemente pe baza cărora se poate concluziona că există riscul unei încălcări a articolului 4 din cartă în statul membru solicitat sau din cauza transferului în acest stat.

110. Pentru ca omisiunea de înmânare a broșurii să poată determina anularea deciziei de transfer, ar fi deci necesar să fie dovedit că un element de natură a se opune unui transfer în statul membru solicitat nu a putut fi evocat în cadrul interviului individual, din cauză că persoana în cauză nu a primit broșura comună și nu a știut astfel că este relevant. În plus, ar trebui să fie imposibilă înlăturarea viciului de procedură în procedura judiciară (a se vedea în acest sens punctul 141).

111. Astfel cum susține Germania, sarcina de a demonstra efectele unui viciu de procedură al autorității competente a statului membru solicitant nu poate totuși să revină numai solicitantului. Dimpotrivă, instanța care judecă acțiunea împotriva deciziei de transfer are sarcina de a verifica dacă, în raport cu circumstanțele de fapt și de drept specifice cauzei, procedura de

³⁹ A se vedea Hotărârea din 10 septembrie 2013, G. și R. (C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, punctele 35 și 36), Hotărârea din 16 iulie 2020, Addis (C-517/17 EU:C:2020:579, punctul 57), și Hotărârea din 15 aprilie 2021, État belge (Elemente ulterioare deciziei de transfer) (C-194/19, EU:C:2021:270, punctul 42).

⁴⁰ A se vedea Hotărârea din 10 septembrie 2013, G. și R. (C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, punctul 38 și jurisprudența citată).

reprimire în discuție ar fi putut avea un rezultat diferit, deoarece resortisanții unor țări terțe în cauză s-ar fi putut apăra mai bine și ar fi putut invoca elemente de natură să influențeze fondul deciziei de transfer⁴¹.

112. Prin intermediul primei întrebări din cauza C-328/21, instanța de trimitere solicită să se stabilească care sunt, în general, consecințele juridice ale unei încălcări a articolului 4 din Regulamentul Dublin III pentru decizia de transfer, fără a se raporta la introducerea unei căi de atac. Independent de controlul efectuat de instanță, neînținerea broșurii nu poate determina *ipso iure* nulitatea deciziei de transfer. Potrivit articolului 26 alineatul (2), această decizie trebuie să conțină însă informații privind căile de atac disponibile. Potrivit alineatului (3) al acestui articol, în cazul în care persoana în cauză nu este asistată sau reprezentată de un consilier juridic, statul membru trebuie să o informeze nu doar cu privire la principalele elemente ale deciziei, ci și cu privire la căile de atac disponibile, într-o limbă pe care persoana în cauză o înțelege. Această informare este eficientă numai atunci când persoana în cauză primește (cel târziu) în această etapă și informațiile din broșura comună.

3) Concluzie intermediară

113. Din cele ce precedă rezultă că încălcarea articolului 4 din Regulamentul Dublin III poate fi invocată și în cadrul unei acțiuni împotriva unei decizii de transfer într-o procedură de reprimire. Cu toate acestea, ea trebuie să conducă la anularea deciziei de transfer numai dacă, din cauza nefurnizării informațiilor menționate la acest articol, nu a putut fi invocat un element care s-ar fi putut opune transferului în statul membru solicitat și dacă această omisiune nu poate fi remediată în procedura de control judiciar al acestei decizii în conformitate cu articolul 27.

2. Cu privire la obligația de informare conform articolului 29 din Regulamentul Eurodac

114. În cauza C-328/21, instanța de trimitere dorește să se stabilească care sunt consecințele, pentru decizia de transfer, ale unei încălcări a obligației de înmânare a broșurii în conformitate cu articolul 29 din Regulamentul Eurodac.

115. În scopul asigurării punerii în aplicare a sistemului Dublin, Regulamentul Eurodac prevede crearea unei baze de date care conține informații, în special amprente digitale, ale persoanelor care solicită protecție internațională sau care intră în mod ilegal pe teritoriul statelor membre ori care se află aici în situație de ședere ilegală. Această bază de date este folosită de statele membre în principal pentru a afla dacă o astfel de persoană a prezentat deja o cerere de protecție internațională într-un alt stat membru. Articolul 29 prevede că persoanele ale căror date fac obiectul acestei prelucrări trebuie informate despre scopul și modalitățile de prelucrare și că, în vederea informării, este necesară elaborarea unei broșuri.

⁴¹ A se vedea în acest sens Hotărârea din 10 septembrie 2013, G. și R. (C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, punctul 40), și, într-un context diferit, Hotărârea din 7 noiembrie 2013, Gemeinde Altrip și alții (C-72/12 EU:C:2013:712, punctele 52 și 53); a se vedea și Hotărârea din 1 octombrie 2009, Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware/Consiliul (C-141/08 P, EU:C:2009:598, punctul 94), Hotărârea din 25 octombrie 2011, Solvay/Comisia (C-109/10 P, EU:C:2011:686, punctul 57), și Hotărârea din 16 ianuarie 2019, Comisia/United Parcel Service (C-265/17 P, EU:C:2019:23, punctul 56).

a) Obligația de informare conform articolului 29 din Regulamentul Eurodac și în procedura de reprimire

116. Este necontestat că obligația de înmânare a broșurii în conformitate cu articolul 29 din Regulamentul Eurodac există și în procedura de reprimire. Obligația există atât în cazul în care în al doilea stat membru se prezintă o nouă cerere de protecție internațională (articolul 9), cât și în cazul în care o persoană se află ilegal într-un stat membru (articolul 17). În ambele cazuri, datele dactiloscopice ale persoanelor în cauză sunt introduse în sistemul Eurodac, astfel că există obligația de informare în conformitate cu articolul 29. Sistemul Eurodac a fost conceput tocmai pentru cazurile în care un stat membru transmite datele dactiloscopice ale unei persoane către sistemul central, în scopul de a afla dacă persoana în cauză a prezentat deja o cerere de protecție internațională într-un alt stat membru. Când rezultă că s-a prezentat deja o cerere, primul stat membru amintit poate să solicite imediat celui de al doilea stat membru amintit să reprimească persoana în cauză.

117. În acest sens, broșura comună prevăzută la articolul 29 din Regulamentul Eurodac conține de asemenea următoarea indicație: „Dacă anterior ați solicitat azil în altă țară, puteți fi trimis înapoi în țara respectivă.”⁴²

b) Posibilitatea de a contesta și consecințele unei încălcări a obligației de informare conform articolului 29 din Regulamentul Eurodac în procedura de reprimire

118. Obligația de informare prevăzută la articolul 29 din Regulamentul Eurodac are scopul de a informa persoanele în cauză despre scopul și modul de funcționare a prelucrării datelor în sistemul Eurodac. Dreptul la înmânarea broșurii este, așadar, un drept privind protecția datelor, iar nu un drept procedural în procedura de reprimire prevăzută de Regulamentul Dublin III. Acest drept ar trebui să sprijine exercitarea drepturilor privind protecția datelor, iar nu să contribuie la un rezultat mai bun al procedurii de transfer. Pentru acest motiv, încălcarea dreptului nu este nici susceptibilă să influențeze rezultatul procedurii de transfer.

119. Articolul 37 din Regulamentul Eurodac prevede că persoanele în cauză pot solicita despăgubiri din partea statului responsabil pentru prejudiciul suferit ca urmare a faptelor contrare acestui regulament. Statele membre sunt obligate să prevadă o cale de atac efectivă în acest scop. Pare astfel într-adevăr posibil (dar nu obligatoriu) ca o încălcare a articolului 29 din Regulamentul să poată fi contestată (și) într-o acțiune împotriva deciziei de transfer.

120. Or, în concordanță cu jurisprudența citată la punctele 107 și 111, o încălcare a acestui articol ar trebui să determine anularea deciziei de transfer numai în cazul în care, în lipsa acestei neregularități, procedura ar fi avut un alt rezultat, iar viciul nu poate fi remediat prin ascultarea în cadrul procedurii judiciare. Pare totuși improbabil ca din cauza lipsei furnizării informațiilor în conformitate cu articolul 29 din Regulamentul Eurodac să nu se invoce un element ce ar fi relevant pentru fondul deciziei de transfer.

⁴² A se vedea punctul 39 din prezentele concluzii.

c) Concluzie intermediară

121. Prin urmare, este necesar să se rețină că articolul 29 coroborat cu articolul 9 alineatul (1) și cu articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul Eurodac trebuie interpretat în sensul că obligația de a furniza informațiile prevăzute la acest articol există atât în situațiile indicate la articolul 20 alineatul (1) și la articolul (18) alineatul (1) litera (a), cât și în cele indicate la articolul 20 alineatul (5) și la articolul 18 alineatul (1) literele (b)-(d) din Regulamentul Dublin III. Încălcarea articolului 29 din Regulamentul Eurodac poate fi contestată în cadrul unei acțiuni împotriva unei decizii de transfer în temeiul articolului 26 din Regulamentul Dublin III. Cu toate acestea, ea trebuie să conducă la anularea deciziei de transfer numai dacă, din cauza nefurnizării informațiilor menționate la acest articol, nu a putut fi invocat un element care s-ar fi putut opune transferului în statul membru solicitat și dacă această omisiune nu poate fi remediată în procedura judiciară.

3. Cu privire la interviul individual conform articolului 5 din Regulamentul Dublin III

122. În cauza C-315/21, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă obligația de a organiza un interviu individual cu solicitantul în conformitate cu articolul 5 din Regulamentul Dublin III există și în procedura de reprimire, iar în cazul unui răspuns afirmativ, ce consecințe are nerespectarea obligației pentru decizia de transfer. Întrebarea nu este însă pertinentă pentru soluționarea acestei cauze, întrucât, potrivit informațiilor furnizate de instanța de trimitere, a fost organizat un interviu individual cu solicitantul.

123. În cauza C-328/21, instanța de trimitere menționează articolul 5 din Regulamentul Dublin III în cuprinsul ordonanței sale de trimitere, dar nu în cuprinsul întrebărilor preliminare. GE, partea din procedura principală în această cauză, susține că s-a considerat în mod eronat că nu are calitatea de solicitant (a se vedea în acest sens punctul 98 de mai sus). Revine instanței de trimitere sarcina de a lămuri acest aspect. În ședința de audiere a pledoariilor, GE a susținut că autoritățile italiene nu au organizat un interviu individual cu el.

124. Astfel cum vom demonstra în continuare, considerăm că este necesară organizarea interviului individual în procedura de reprimire, indiferent dacă în statul membru solicitant a fost prezentată sau nu o nouă cerere. Problema privind consecințele încălcării acestei obligații este, prin urmare, în opinia noastră, în orice caz pertinentă în cauza C-328/21.

125. Întrebarea dacă interviul individual trebuie organizat în procedura de reprimire și, în cazul unui răspuns afirmativ, care sunt consecințele pentru decizia de transfer dacă interviul nu este organizat se ridică, în plus, în cauza pendinte C-80/22, care nu face însă obiectul prezentei proceduri⁴³.

126. În schimb, în celelalte trei cauze (C-228/21, C-254/21 și C-297/21), interviul fie a fost organizat (cauza C-228/21), fie instanțele de trimitere nu fac nicio precizare în legătură cu acest aspect.

127. Vom explica mai întâi de ce obligația de a organiza interviul individual în conformitate cu articolul 5 din Regulamentul Dublin III există și în procedura reprimirii (a), iar apoi ne vom apleca asupra consecințelor încălcării acestei obligații (b).

⁴³ În cauza pendinte C-217/22 se ridică în schimb problema care sunt consecințele omisiunii statului membru *solicitat* de a organiza interviul pentru decizia de transfer.

a) Obligația de a organiza interviul individual conform articolului 5 din Regulamentul Dublin III și în procedura de reprimire

128. În concordanță cu poziția lor privind obligația de informare în conformitate cu articolul 4 din Regulamentul Dublin III, Comisia și Italia nu sunt de acord că în procedura de reprimire există obligația de a organiza un interviu individual în conformitate cu articolul 5. Interviul are scopul de a facilita determinarea statului membru responsabil, determinare care nu mai este necesară în speță.

129. Trebuie să fim de acord cu poziția Comisiei și a Italiei că considerentul (18) și articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III stipulează organizarea interviului individual cu solicitantul în legătură cu determinarea statului membru responsabil. Astfel cum am arătat la punctele 78, 79 și 81, nu mai este necesar ca statul membru solicitant să procedeze din oficiu la o atare determinare în procedura de reprimire.

130. În concordanță cu considerațiile de la punctele 81-90, aceasta nu conduce însă la concluzia că în procedura de reprimire ar trebui să se renunțe la interviul individual. După cum am arătat la punctele amintite, solicitantul mai poate invoca și în procedura de reprimire elemente de natură a repune în discuție responsabilitatea statului membru solicitat și care s-ar putea opune adoptării unei decizii de transfer.

131. În plus, potrivit unei jurisprudențe constante, dreptul la apărare, care cuprinde dreptul de a fi ascultat în fiecare procedură, figurează printre drepturile fundamentale ale dreptului Uniunii. Este de asemenea adevărat că respectarea acestui drept se impune chiar în cazul în care reglementarea aplicabilă nu prevede în mod expres asemenea drepturi procedurale⁴⁴.

132. O ascultare individuală nu comportă, în principiu, desigur, totdeauna un interviu individual, ci poate, după caz, să aibă loc în scris. În cazul resortisanților țărilor terțe sau al apatrizilor dintr-o procedură Dublin este însă necesar ca ascultarea să aibă loc în cadrul interviului individual, deoarece numai astfel se poate asigura că aceste persoane înțeleg sistemul Dublin și invocă toate elementele relevante pentru determinarea statului membru responsabil.

133. Această afirmație este confirmată și de jurisprudența referitoare la situații similare din domeniul de aplicare al Directivei privind procedurile de azil. În hotărârea sa în cauza Addis, Curtea a hotărât că interviul individual cu solicitantul, prevăzut de această directivă, nu poate fi în niciun caz omis. Astfel, audierea personală, orală a solicitantului are o importanță primordială în acest context. Dacă interviul nu este organizat și nu poate avea loc nici ulterior în procedura judiciară, se impune anularea deciziei respective și trimiterea cauzei la autoritatea competentă⁴⁵. Acest lucru este valabil în special în privința respingerii unei cereri ca inadmisibile pentru motivul că un alt stat membru a acordat deja protecție internațională [articolul 33 alineatul (2) litera (a) din această directivă]⁴⁶.

134. Directiva privind procedurile de azil reglementează astfel procedura privind examinarea pe fond a cererilor de azil, în timp ce Regulamentul Dublin III vizează numai procedura pentru determinarea statului membru responsabil pentru examinarea cererii. Cu toate acestea, situația

⁴⁴ A se vedea Hotărârea din 22 noiembrie 2012, M. (C-277/11, EU:C:2012:744, punctele 81-87 și jurisprudența citată), Hotărârea din 10 septembrie 2013, G. și R. (C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, punctul 32 și jurisprudența citată), și Hotărârea din 5 noiembrie 2014, Mukarubega (C-166/13 PPU, EU:C:2014:2336, punctele 42-50 și jurisprudența citată).

⁴⁵ Hotărârea din 16 iulie 2020 (C-517/17 EU:C:2020:579, punctele 70 și 71).

⁴⁶ Hotărârea din 16 iulie 2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, punctul 74).

prevăzută la articolul 33 alineatul (2) litera (a) din această directivă (respingerea unei cereri ca inadmisibile pentru motivul că un alt stat membru a acordat deja protecție internațională) este comparabilă cu cea din procedura de reprimire prevăzută de Regulamentul Dublin III. La aplicarea articolului 33 alineatul (2) litera (a) din Directiva privind procedurile de azil, statul membru care intenționează să considere inadmisibilă cererea trebuie să se asigure prin interviul individual că în cazul transferului solicitantului nu există riscul încălcării articolului 4 din cartă⁴⁷.

135. Tot astfel, interviul individual are drept scop în procedura de reprimire prevăzută de Regulamentul Dublin III în special stabilirea necesității pentru statul membru solicitant de a renunța la transferul în statul membru solicitat. Acesta poate fi cazul printre altele, atunci când în statul membru solicitat există riscul de încălcare a articolului 4 din cartă sau când există dovezi referitoare la prezența pe teritoriul statului membru solicitant a unor membri de familie, a unor rude sau a oricăror alte persoane aflate în relații de natură familială cu solicitantul (a se vedea punctele 82-85 de mai sus). Cazurile menționate la articolul 33 alineatul (2) din Directiva privind procedurile de azil, în care statele membre nu trebuie să examineze pe fond cererile de protecție internațională, completează, astfel cum rezultă din alineatul (1) al acestui articol, cazurile în care o cerere în conformitate cu Regulamentul Dublin III nu este examinată. Ambele instrumente juridice au fost în plus adoptate în aceeași zi în cadrul reformei generale a sistemului european comun de azil.

136. Prin urmare, statul membru solicitant trebuie să acorde persoanei în cauză posibilitatea de a se exprima în cadrul interviului individual și în cadrul procedurii de reprimire în conformitate cu Regulamentul Dublin III înainte de luarea unei decizii de transfer. Obligația subzistă independent de aspectul dacă această persoană a prezentat sau nu o nouă cerere de protecție internațională. După cum arată GE, acest lucru este important în special pentru a exclude posibilitatea ca un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid să fie considerat a fi în situație de ședere ilegală, deși intenționa să prezinte o cerere de protecție internațională.

137. Cu toate acestea, astfel cum observă Germania, articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III prevede că în anumite împrejurări se poate renunța la interviul individual. Renunțarea este posibilă când solicitantul s-a sustras de la procedură (a) sau când acesta a oferit deja informațiile relevante pentru determinarea statului membru responsabil (b). În ultimul caz, este necesar doar ca statul membru să dea solicitantului posibilitatea de a prezenta toate informațiile suplimentare relevante înainte de luarea unei decizii de transfer.

138. În lumina importanței astfel relevate a interviului personal în procedura Dublin, acest articol trebuie interpretat în sensul că este necesar să existe posibilitatea efectivă de a prezenta toate informațiile suplimentare relevante. În considerarea acestei concluzii, precum și a tuturor celorlalte împrejurări, în speță este necesar să se examineze dacă renunțarea la interviul individual este justificată.

⁴⁷ Hotărârea din 16 iulie 2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, punctele 49-54).

b) Consecințele unei încălcări a obligației privind interviul individual conform articolului 5 din Regulamentul Dublin III în procedura de reprimire

1) Posibilitatea de a contesta încălcarea articolului 5 din Regulamentul Dublin III într-o acțiune împotriva unei decizii de transfer luate în procedura de reprimire

139. Dacă admitem opinia conform căreia obligația privind interviul individual în conformitate cu articolul 5 din Regulamentul Dublin III există și în procedura de reprimire, din jurisprudența citată la punctul 103 rezultă că încălcarea ei poate fi invocată în cadrul unei acțiuni împotriva deciziei de transfer.

2) Consecințele încălcării articolului 5 din Regulamentul Dublin III pentru decizia de transfer

140. Astfel cum am arătat la punctul 107, conform unei jurisprudențe constante, încălcarea dreptului la apărare, în special a dreptului de fi ascultat, nu determină anularea deciziei luate în urma procedurii administrative în cauză decât dacă, în lipsa acestei neregularități, această procedură ar fi putut avea un rezultat diferit.

141. Or, în hotărârea în cauza Addis, analizată deja la punctele 133-135, Curtea a clarificat că această jurisprudență nu poate fi însă transpusă în cazul dreptului la apărare în conformitate cu Directiva privind procedurile de azil⁴⁸. Astfel, nici în acest caz lipsa interviului în procedura administrativă nu trebuie în mod necesar să ducă la anularea deciziei și la trimiterea cauzei spre soluționare la autoritatea competentă. Totuși, neregularitatea privind interviul poate fi remediată dacă ascultarea orală are loc ulterior în procedura judiciară în care se respectă garanțiile necesare și dacă în urma ascultării se dovedește că, în pofida argumentului invocat, nu se poate lua o altă decizie pe fond. Dacă o atare ascultare nu se poate garanta în procedura judiciară, decizia trebuie în schimb anulată și cauza trimisă autorității competente⁴⁹.

142. Astfel cum am arătat la punctele 134 și 135, situația care a stat la baza hotărârii în cauza Addis este comparabilă cu cea din speță. Încălcarea obligației privind interviul individual nu poate fi, așadar, nici în cadrul procedurii de reprimire în conformitate cu Regulamentul Dublin III un viciu de procedură care afectează decizia numai în cazul în care aceasta ar fi avut un alt rezultat dacă viciul nu ar fi existat. Dimpotrivă, această încălcare nu se repercutează asupra menținerii deciziei de transfer numai dacă interviul a avut loc ulterior în procedura judiciară. În acest sens, se ridică problema care sunt consecințele în cazul în care se invocă noi elemente relevante (i). Dacă, în schimb, nu se introduce nicio cale de atac împotriva deciziei de transfer, aceasta poate rămâne definitivă și fără interviul individual, cu condiția ca persoana în cauză să fi fost efectiv informată despre căile de atac (ii).

i) Posibilitatea de remediere în procedura judiciară și consecințele invocării de noi elemente relevante

143. Din cele de mai sus rezultă că, într-un caz în care nu a existat nicio justificare potrivit articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III pentru renunțarea la interviul individual (a se vedea punctele 137 și 138 de mai sus), viciul de procedură care constă în neorganizarea acestui interviu în procedura de reprimire nu poate fi remediat decât prin organizarea interviului în

⁴⁸ Hotărârea din 16 iulie 2020 (C-517/17 EU:C:2020:579, punctul 70).

⁴⁹ Hotărârea din 16 iulie 2020, Addis (C-517/17, EU:C:2020:579, punctele 56-74).

procedura judiciară în care se contestă decizia de transfer. Dacă organizarea interviului în procedura judiciară se poate asigura în conformitate cu dreptul național (ceea ce, în speță, potrivit lui GE, este îndoielnic în dreptul italian), decizia de transfer poate fi confirmată, dacă se dovedește că, în pofida argumentelor invocate în această procedură, nu se poate adopta o altă decizie pe fond. În caz contrar, decizia de transfer trebuie anulată.

144. În ceea ce privește elementele referitoare la viața de familie, în acest context se impune observația că articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III prevede că probele referitoare la prezența pe teritoriul unui stat membru a unor membri de familie sau a altor rude ale solicitantului se iau în considerare „cu condiția ca [ele] să fie prezentate înainte de acceptarea de către alt stat membru a cererii de preluare sau de reprimire a persoanei în cauză [...] și ca cererile anterioare de protecție internațională ale solicitantului să nu fi făcut obiectul unei prime decizii pe fond”. Decizia de transfer poate fi totuși luată, potrivit articolului 26 alineatul (1), dacă statul solicitat acceptă să preia sau să reprimească solicitantul, iar verificarea de către instanță a acestei decizii are loc deci în mod necesar după această acceptare⁵⁰.

145. Or, ținând seama de importanța protecției vieții de familie consacrată la articolul 7 alineatul (3) (a se vedea punctele 88 și 89 de mai sus), este necesar să se pornească de la premisa că indiciile referitoare la prezența pe teritoriul unui stat membru a unor membri de familie ai solicitantului mai trebuie luate în considerare și atunci când sunt produse în cadrul controlului judiciar al deciziei de transfer, iar împrejurarea că au fost prezentate cu întârziere trebuie imputată statului membru solicitant. Astfel, acceptarea de către statul membru solicitat a unei cereri de primire sau de reprimire nu împiedică invocarea de către un solicitant, în cadrul unei căi de atac exercitate împotriva unei decizii de transfer, a aplicării eronate a unui criteriu de responsabilitate prevăzut în capitolul III din Regulamentul Dublin III⁵¹. Urmând aceeași logică, trebuie să fie posibilă în cadrul unei asemenea căi de atac sau al unei alte căi de atac invocarea împrejurărilor care au apărut ulterior adoptării deciziei de transfer⁵².

146. Dacă, pe baza elementelor revelate în timpul interviului individual cu persoana în cauză, în procedura judiciară se dovedește că este necesară anularea deciziei de transfer, par a fi posibile în special două scenarii: fie solicitantul rămâne în statul membru solicitant, dacă se dovedește că acesta este responsabil; fie un al treilea stat membru este responsabil, de exemplu pentru că în acesta se află membri de familie ai solicitantului. În această situație, s-ar ridica problema dacă termenele prevăzute la articolele 21, 23 sau 24 pentru prezentarea unei cereri de primire sau de reprimire ar putea începe să curgă din nou în raport cu acest stat membru.

147. Scopul acestor termene este prelucrarea rapidă a cererilor de azil. Acest scop justifică posibilitatea ca asemenea cereri să fie examinate, dacă este cazul, de un alt stat membru decât cel determinat ca responsabil conform criteriilor menționate în capitolul III din Regulamentul Dublin

⁵⁰ A se vedea Hotărârea din 26 iulie 2017, A. S. (C-490/16, EU:C:2017:585, punctul 33).

⁵¹ A se vedea Hotărârea din 7 iunie 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409, punctul 61), și Hotărârea din 26 iulie 2017, A. S. (C-490/16, EU:C:2017:585, punctele 27-35).

⁵² A se vedea Hotărârea din 15 aprilie 2021, État belge (Elemente ulterioare deciziei de transfer) (C-194/19, EU:C:2021:270, punctele 36 și 49, precum și jurisprudența citată), și Hotărârea din 12 ianuarie 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Termen de transfer – Pluralitate de cereri) (C-323/21-C-325/21, EU:C:2023:4, punctele 92-95).

III⁵³. Prin urmare, după expirarea termenelor corespunzătoare nu mai este posibilă în principiu formularea eficientă a unei cereri de reprimire, iar responsabilitatea se transferă statului membru în care a fost prezentată noua cerere de protecție internațională⁵⁴.

148. De la acest principiu trebuie însă să fie posibilă o excepție atunci când responsabilitatea celui de al treilea stat membru se întemeiază pe prezența pe teritoriul său a unor membri de familie ai solicitantului. Căci, după cum am arătat la punctele 88 și 89, posibilitatea de a mai invoca și într-un stadiu avansat elemente privind prezența unor membri de familie are scopul de a proteja viața de familie a solicitantului. Această posibilitate ar trebui să împiedice examinarea cererilor lor într-un alt stat membru decât cel în care se află membrii lor de familie. Acest lucru trebuie să fie valabil și într-un caz în care motivul invocării cu întârziere a elementelor relevante este imputabil statului membru solicitant care nu a audiat solicitantul la timp⁵⁵.

ii) Rămânerea definitivă a deciziei de transfer în cazul necontestării

149. Dacă nu se introduce nicio cale de atac împotriva deciziei de transfer, încălcarea obligației privind interviul individual și încălcarea obligației de informare (punctul 112 de mai sus) nu poate determina nulitatea *ipso iure* a deciziei. Într-adevăr, încălcarea obligației de a organiza interviul personal este o neregularitate procedurală gravă. Dacă, în pofida informării sale efective cu privire la căile de atac, care respectă cerințele în acest scop și garantează în special că persoana în cauză înțelege sistemul Dublin (punctul 112 de mai sus), această persoană nu introduce nicio cale de atac, menținerea deciziei este justificată. Această concluzie este valabilă în condițiile în care potrivit articolului 26 alineatul (2) al doilea paragraf, statele membre sunt obligate să asigure că persoanei în cauză îi sunt comunicate împreună cu decizia informațiile referitoare la persoane sau organisme care i-ar putea oferi asistență juridică, atunci când respectivele informații nu au fost deja comunicate.

c) Concluzie intermediară

150. Din cele de mai sus rezultă că articolul 5 din Regulamentul Dublin III coroborat cu principiul din dreptul Uniunii al respectării dreptului la apărare trebuie interpretat în sensul că interviul individual prevăzut la acest articol trebuie să fie organizat atât în situațiile indicate la articolul 20 alineatul (1) și la articolul 18 alineatul (1) litera (a), cât și în situațiile indicate la articolul 20 alineatul (5) și la articolul 18 alineatul (1) literele (b)-(d) din acest regulament. Obligația există independent de aspectul dacă s-a prezentat sau nu o cerere de protecție internațională în statul membru solicitant. Încălcarea articolului 5 poate fi contestată în cadrul unei acțiuni împotriva unei decizii de transfer în temeiul articolului 26. Această încălcare trebuie să conducă la anularea deciziei de transfer dacă interviul personal nu poate fi organizat ulterior cu respectarea garanțiilor procesuale necesare în procedura de control judiciar al acestei decizii în conformitate cu articolul 27 și dacă se dovedește că în pofida argumentelor invocate în acest sens nu se poate lua

⁵³ A se vedea Hotărârea din 25 octombrie 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, punctul 31), Hotărârea din 13 noiembrie 2018, X și X (C-47/17 P și C-48/17 P, EU:C:2018:900, punctele 69 și 70), și Hotărârea din 12 ianuarie 2023, B. și F. (Termen de transfer – Pluralitate de cereri) (C-323/21-C-325/21, EU:C:2023:4, punctul 55).

⁵⁴ Referitor la articolul 23 din Regulamentul Dublin III, a se vedea Hotărârea din 5 iulie 2018, X (C-213/17, EU:C:2018:538, punctele 34 și 35); cu privire la articolul 24, a se vedea Hotărârea din 25 ianuarie 2018, Hasan (C-360/16, EU:C:2018:35, punctul 77; în privința situației în care nu se prezintă o nouă cerere în al doilea stat membru, a se vedea punctul 86 și urm.).

⁵⁵ Cu privire la o situație în care a început să curgă un nou termen pentru o cerere de reprimire ca urmare a faptului că responsabilitatea a fost transferată între timp unui al treilea stat membru, fără ca motivul acestui transfer să fie imputabil statului membru solicitant, a se vedea Hotărârea din 12 ianuarie 2023, B. și F. (Termen de transfer – Pluralitate de cereri) (C-323/21-C-325/21, EU:C:2023:4, punctul 85).

o altă decizie pe fond. Dacă nu se introduce nicio cale de atac împotriva deciziei de transfer, aceasta poate rămâne definitivă și în lipsa interviului, cu condiția ca persoana în cauză să fi fost efectiv informată despre căile de atac.

B. Cu privire la returnarea indirectă

151. Prin intermediul întrebărilor în cauzele C-254/21, C-297/21, precum și al celei de a treia întrebări în cauza C-315/21, instanțele de trimitere solicită să se stabilească dacă în cadrul controlului unei decizii de transfer luate în procedura de reprimire trebuie să examineze riscul unei încălcări a principiului nereturnării de către statul membru solicitat (cu alte cuvinte riscul unei „returnări indirecte”). În procedurile principale care stau la baza acestor cauze, statele membre solicitate (Suedia și Germania) au examinat și respins pe fond deja cererile de protecție internațională a persoanelor în cauză. Instanțele de trimitere ridică, așadar, problema dacă pot sau trebuie să examineze dacă persoanele în cauză sunt în pericol în statele membre solicitate să fie returnate în țările lor de origine unde riscă să își piardă viața sau să fie supuse unui tratament degradant.

152. Diferitele întrebări ale instanțelor de trimitere referitoare la acest aspect pot fi rezumate după cum urmează: articolul 3 alineatele (1) și (2), articolul 17 alineatul (1) și articolul 27 din Regulamentul Dublin III coroborate cu articolele 4, 19 și 47 din cartă trebuie interpretate în sensul că

- o instanță din statul membru solicitant poate sau trebuie să examineze în cadrul controlului unei decizii de transfer luate în procedura de reprimire riscul unei încălcări a principiului nereturnării de către statul membru solicitat și în cazul în care în acest stat membru solicitat nu există deficiențe sistemice în sensul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III⁵⁶;
- instanța respectivă din statul membru solicitant poate sau trebuie să constate responsabilitatea acestui stat membru, în cazul în care consideră că în statul membru solicitat există riscul de încălcare a principiului nereturnării⁵⁷;
- instanța respectivă din statul membru solicitant trebuie să aprecieze că există riscul de returnare indirectă către o țară terță atunci când dă noțiunii de „protecție în interiorul țării de origine” în sensul articolului 8 din Directiva privind calificarea o apreciere diferită de cea a statului membru solicitat⁵⁸;
- prin „deficiențele sistemice ale procedurii de azil” în sensul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III se numără și consecințele respingerii cererii de protecție internațională de către statul membru solicitat, dacă instanța competentă din statul membru solicitant consideră că există un risc concret pentru solicitant de a fi supus unui tratament inuman și degradant în cazul repatrierii în țara de origine, luând în considerare inclusiv existența unui conflict armat generalizat în sensul articolului 15 litera (c) din Directiva privind calificarea⁵⁹.

⁵⁶ Întrebările 1 și 3 în cauza C-254/21 și întrebările 1 și 2 în cauza C-297/21.

⁵⁷ Întrebarea 4a) în cauza C-254/21 și întrebările 1 și 2 în cauza C-297/21.

⁵⁸ Întrebarea 2 în cauza C-254/21.

⁵⁹ Întrebarea 3 în cauza C-315/21.

153. De asemenea, în cauza C-254/21, instanța dorește să se stabilească care sunt criteriile pe care ar trebui să le aplice, dacă este cazul, pentru a aprecia riscul de returnare din partea statului membru solicitat, după ce acest din urmă stat a exclus deja acest risc⁶⁰.

1. Cu privire la prezumția respectării drepturilor fundamentale de către toate statele membre și la condițiile răsturnării acestei prezumții

154. Potrivit articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III, o cerere de protecție internațională prezentată de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid pe teritoriul oricărui stat membru este examinată de un singur stat membru, și anume acela pe care criteriile stabilite de capitolul III îl desemnează ca responsabil. Astfel cum susține Germania, sistemul Dublin se bazează pe principiul că în interiorul Uniunii Europene nu trebuie să existe decât un singur stat membru care să examineze o cerere de protecție internațională. Se urmărește în special scopul de a raționaliza și accelera procedura de azil și de a evita circulația secundară.

155. Acest sistem se bazează pe principiul încrederii reciproce. Acest principiu impune fiecărui stat membru să pornească de la premisa, cu excepția cazului în care există împrejurări extraordinare, că toate celelalte state membre respectă dreptul Uniunii și în special drepturile fundamentale recunoscute în Uniune. Prin urmare, în contextul sistemului european comun de azil și în special al Regulamentului Dublin III trebuie să se prezume că tratamentul aplicat solicitanților în fiecare stat membru este conform cerințelor impuse de cartă, de Convenția de la Geneva, precum și de CEDO⁶¹. În mod corespunzător, în considerentul (3) al Regulamentului Dublin III se arată că statele membre, respectând toate principiul nereturnării, sunt considerate țări sigure de către resortisanții țărilor terțe.

156. Prin urmare, în cadrul sistemului Dublin, statele membre sunt în principiu ținute în temeiul dreptului Uniunii să prezume respectarea drepturilor fundamentale de către celelalte state membre. Astfel, sunt lipsite nu numai de posibilitatea de a pretinde din partea unui alt stat membru un nivel național de protecție a drepturilor fundamentale mai ridicat decât cel asigurat de dreptul Uniunii, ci și, mai puțin în situații excepționale, de posibilitatea de a verifica dacă acest alt stat membru a respectat efectiv, într-un caz concret, drepturile fundamentale garantate de Uniune⁶².

157. Prezumția respectării drepturilor fundamentale de către celelalte state membre nu este absolută. Astfel, după cum a reținut Curtea, nu poate fi exclus ca, în practică, sistemul de azil să întâmpine dificultăți majore de funcționare într-un stat membru, astfel încât să existe riscul încălcării drepturilor fundamentale în cazul transferului solicitantului către acest stat membru⁶³. Prin urmare, articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III, care a codificat această jurisprudență, prevede că nu se dispune transferul unui solicitant într-un alt stat membru atunci

⁶⁰ Întrebarea 4b) în cauza C-254/21.

⁶¹ Hotărârea din 21 decembrie 2011, NS (C-411/10 și C-493/10, EU:C:2011:865, punctele 78-80), și Hotărârea din 19 martie 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, punctul 82).

⁶² A se vedea în acest sens și Avizul 2/13 (Aderarea Uniunii la CEDO) din 18 decembrie 2014, EU:C:2014:2454, punctul 192); Hotărârea din 22 februarie 2022, Openbaar Ministerie (Instanță constituită prin lege în statul membru emitent) (C-562/21 PPU și C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punctul 41).

⁶³ Hotărârea din 21 decembrie 2011, NS (C-411/10 și C-493/10, EU:C:2011:865, punctul 81), și Hotărârea din 19 martie 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, punctul 83).

când există motive esențiale să se prezume că deficiențele sistemice ale procedurii de azil și ale condițiilor de preluare din acest stat membru implică riscul real de tratament inuman sau degradant, în sensul articolului 4 din cartă⁶⁴.

158. Această dispoziție a mai fost completată ulterior de Curte: atunci când instanța sesizată cu o cale de atac împotriva unei decizii de transfer dispune de elemente prezentate de persoana în cauză pentru a stabili existența unui risc de încălcare a articolului 4 din cartă, instanța are obligația să verifice dacă la momentul transferului, în cursul procedurii de azil sau la finalizarea acesteia există riscul serios ca persoana în cauză să fie supusă unui tratament inuman sau degradant din cauza deficiențelor sistemice sau generalizate ori care afectează anumite grupuri de persoane în statul membru competent⁶⁵.

159. În concordanță cu interdicția prevăzută la articolul 4 din cartă, statelor membre le revine, așadar, obligația de a nu efectua transferuri în cadrul sistemului Dublin către un stat membru atunci când nu pot ignora existența unor asemenea deficiențe în statul membru respectiv. Dimpotrivă, transferul unui solicitant de azil în cadrul Regulamentului Dublin III nu poate fi efectuat decât în condiții în care este exclus ca acest transfer să presupună un risc real ca persoana interesată să sufere tratamente inumane sau degradante în sensul acestui articol⁶⁶.

160. Întrucât această breșă de încredere reciprocă constituie o excepție, ea este justificată numai în cazurile în care există probe că deficiențele care există în statul membru solicitat ating un prag deosebit de ridicat de gravitate⁶⁷. În principal, aceste deficiențe trebuie însă să aibă un caracter general și sistemic. Ele nu trebuie să se refere la prelucrarea unor cazuri individuale de către administrație, ci la neajunsuri generale, sistemice. În schimb, nu orice încălcare a unui drept fundamental de către statul membru responsabil într-un caz concret afectează obligațiile celorlalte state membre de a respecta dispozițiile Regulamentului Dublin III⁶⁸.

161. Pe de o parte, împiedicarea transferului unui solicitant de azil în statul membru responsabil de fiecare dată când există o încălcare a dispozițiilor relevante – în special a Directivei privind calificarea – nu ar fi compatibilă cu obiectivele și modul de funcționare a sistemului Dublin. Aceasta nu numai că ar goli de conținut obligațiile prevăzute de Regulamentul Dublin III pentru determinarea statului membru competent și ar paraliza astfel întregul sistem Dublin. Mai mult, potrivit exprimării Curții, este vorba „despre rațiunea de a fi a Uniunii și despre realizarea spațiului de libertate, de securitate și de justiție și, mai concret, a sistemului european comun de azil, întemeiat pe încrederea reciprocă și pe o prezumție de respectare de către celelalte state membre a dreptului Uniunii și, mai precis, a drepturilor fundamentale”⁶⁹.

162. Pe de altă parte și în primul rând, nu este nici necesar, atunci când în statul membru solicitat nu există deficiențe sistemice, ca o aplicare (pretins) eronată a dispozițiilor relevante privind azilul să ducă la suspendarea transferului unui solicitant în statul membru solicitat. Căci în lipsa unei deficiențe sistemice, în special a sistemului de justiție, este necesar să se considere că în statul membru solicitat orice decizie prin care se refuză protecția internațională poate fi supusă controlului judiciar în care sunt respectate drepturile fundamentale ale persoanei în cauză.

⁶⁴ A se vedea în acest sens Hotărârea din 19 martie 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, punctul 86).

⁶⁵ Hotărârea din 19 martie 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, punctele 87-90).

⁶⁶ Hotărârea din 16 februarie 2017, C. K. și alții (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, punctele 60 și 65).

⁶⁷ Hotărârea din 19 martie 2019, Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, punctul 91).

⁶⁸ Hotărârea din 21 decembrie 2011, NS (C-411/10 și C-493/10, EU:C:2011:865, punctul 82).

⁶⁹ A se vedea Hotărârea din 21 decembrie 2011, NS (C-411/10 și C-493/10, EU:C:2011:865, punctele 83-85).

Pentru deciziile luate în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) litera (d), precum deciziile în speță, articolul 18 alineatul (2) al treilea paragraf din Regulamentul Dublin III prevede, în plus, în mod explicit acest lucru.

163. De asemenea, astfel cum susține Franța, instanța dintr-un stat membru solicitant nu poate verifica nicidecum în mod complet pericolul unei încălcări a principiului nereturnării de către statul membru solicitat numai pe baza respingerii de către acest stat membru a cererii de protecție internațională. Din această respingere nu rezultă în mod obligatoriu că solicitantul va fi trimis înapoi în țara sa de origine⁷⁰. Dimpotrivă, statul membru solicitat este obligat să ia mai întâi o decizie de returnare în temeiul articolului 6 din Directiva 2008/115/CE privind returnarea⁷¹. Împotriva acestei decizii trebuie să existe o cale de atac efectivă în conformitate cu articolul 13 din această directivă. O atare cale de atac trebuie să aibă efect suspensiv atunci când există motive serioase să se creadă că în cazul returnării persoana în cauză este într-adevăr în pericol să sufere un tratament contrar articolului 4 din cartă⁷². Instanța de trimitere din cauza C-297/21 precizează însă că în statul membru solicitat există deja o decizie de returnare definitivă împotriva solicitantului.

164. În privința aplicării dreptului material de azil, precum și a procedurii de azil, sistemul Dublin funcționează, astfel cum s-a arătat la punctul 87, pe baza armonizării în mare măsură la nivelul Uniunii a normelor în materie, în special prin Directivele privind calificarea și procedurile de azil. Prin urmare, trebuie să se considere în principiu că cererea unui solicitant de azil va fi examinată, în mare măsură, potrivit aceluiași norme, oricare ar fi statul membru responsabil de examinarea acestei cereri⁷³. Cu toate acestea, sunt inevitabile diferențele de opinie în cazuri concrete, fiindcă este în natura lucrurilor ca aplicarea dreptului în cazuri concrete să nu ducă totdeauna în mod clar și neechivoc la același rezultat.

165. În plus, armonizarea la nivelul Uniunii a normelor de azil nu exclude anumite puteri de apreciere ale statelor membre. Or, astfel cum invocă Franța, în special articolul 8 din Directiva privind calificarea, menționat de instanța de trimitere în cauza C-254/21, prevede că statele membre *pot* stabili că un solicitant nu are nevoie de protecție internațională atunci când, într-o parte din țara sa de origine, acesta poate găsi protecție împotriva persecuției. Invers, statele membre pot, în conformitate cu considerentul (14) și cu articolul 3 din Directiva privind calificarea, adopta sau menține standarde mai favorabile pentru a decide care sunt persoanele care îndeplinesc condițiile de acordare a statutului de refugiat sau care sunt persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară, precum și pentru a stabili conținutul protecției internaționale, în măsura în care respectivele standarde sunt compatibile cu prezenta directivă.

166. În condițiile încrederii reciproce dintre statele membre, atunci când în statul membru solicitat nu există deficiențe sistemice, diferențele de opinie dintre autoritățile și instanțele din statul membru solicitant și solicitat în ceea ce privește interpretarea condițiilor de fond pentru protecția internațională nu pot fi calificate drept deficiențe sistemice. Aceste diferențe nu fac ca responsabilitatea de examinare pe fond a cererii să fie transferată statului membru solicitant.

⁷⁰ A se vedea Hotărârea din 17 decembrie 2015, Tall (C-239/14, EU:C:2015:824), punctul 56), și Hotărârea din 19 iunie 2018, Gnandi (C-181/16, EU:C:2018:465, punctul 55).

⁷¹ Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală (JO 2008, L 348, p. 98).

⁷² Hotărârea din 18 decembrie 2014, Centre public d'action sociale d'Ottignies-Louvain-La-Neuve (C-562/13, EU:C:2014:2453, punctele 52 și 53), Hotărârea din 17 decembrie 2015, Tall (C-239/14 EU:C:2015:824, punctele 54, 57 și 58), Hotărârea din 19 iunie 2018, Gnandi (C-181/16 EU:C:2018:465, punctele 54 și 56), și Hotărârea din 26 septembrie 2018, Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (Efectul suspensiv al apelului) (C-180/17, EU:C:2018:775, punctele 28 și 29).

⁷³ A se vedea Hotărârea din 10 decembrie 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, punctele 54 și 55).

167. În măsura în care asemenea diferențe de opinie vizează interpretarea dispozițiilor de drept al Uniunii, revine instanțelor din statul membru responsabil în conformitate cu Regulamentul Dublin III sarcina să sesizeze Curtea în temeiul articolului 267 TFUE. Dacă un stat membru consideră că un alt stat membru aplică în mod eronat acest regulament și, contrar articolului 267 al treilea paragraf TFUE, nu înțelege să adreseze întrebări Curții, primul stat membru are posibilitatea de a iniția o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 259 TFUE. Nu este în schimb sarcina instanțelor dintr-un stat membru neresponsabil să intervină și să realizeze o îndreptare (presupus) necesară a interpretării unei norme de către statul membru competent.

168. Din toate acestea rezultă că, în absența deficiențelor sistemice din statul membru solicitat, în special ale sistemului de justiție, instanțele din statul membru solicitant nu sunt autorizate să verifice în cadrul controlului deciziei de transfer în conformitate cu articolul 27 din Regulamentul Dublin III dacă în statul membru solicitat există riscul unei încălcări a principiului nereturnării. Astfel, această verificare ar deveni o examinare pe fond a cererii de protecție internațională, ceea ce nu se prevede în cadrul controlului judiciar al deciziei de transfer în conformitate cu articolul 27 din Regulamentul Dublin III.

169. Hotărârea în cauza C. K. și alții⁷⁴, menționată de diferiți participanți la prezenta procedură, nu se opune acestei constatări. În această hotărâre, Curtea a reținut că transferul unui solicitant de azil poate fi inadmisibil și într-un caz în care în statul membru solicitat nu există deficiențe sistemice. Constatarea s-a referit însă la o situație în care, din cauza stării de sănătate a persoanei în cauză, transferul în sine către statul membru solicitat și deci independent de condițiile din acest stat membru putea să reprezinte un tratament potențial incompatibil cu articolul 4 din cartă. În mod corespunzător, Curtea a lămurit că într-un asemenea caz principiul încrederii reciproce este pe deplin respectat, independent de transfer. Aceasta deoarece în speță nu este afectată existența unei prezumții de respectare a drepturilor fundamentale în fiecare stat membru⁷⁵ din cauza neefectuării transferului.

170. Sub rezerva unei verificări din partea instanțelor de trimitere, prezentele cauze nu corespund nicidecum unui asemenea caz. Or, prin neefectuarea transferului din cauza îndoielilor privind legalitatea deciziilor de transfer, care nu se bazează pe deficiențe sistemice în statul membru solicitat, s-ar eroda principiul încrederii reciproce.

171. Prin urmare, instanțele din statele membre solicitante sunt ținute de dreptul Uniunii, în sensul jurisprudenței citate la punctul 156, să prezume respectarea drepturilor fundamentale de către statele membre solicitate. Acestea nu pot, așadar, să verifice dacă aceste alte state membre au respectat într-adevăr drepturile fundamentale garantate de Uniune.

2. Cu privire la clauza discreționară de la articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III.

172. Astfel cum am arătat mai înainte, potrivit articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III, o cerere de protecție internațională este examinată de un singur stat membru, și anume acela pe care criteriile stabilite de capitolul III din regulament îl desemnează ca responsabil. Prin

⁷⁴ Hotărârea din 16 februarie 2017 (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127).

⁷⁵ Hotărârea din 16 februarie 2017, C. K. și alții (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, punctele 65, 66, 73 și 91-96), a se vedea în acest sens, *mutatis mutandis*, Hotărârea din 18 aprilie 2023, Presidente del Consiglio dei Ministri și alții (Motiv de refuz întemeiat pe boală) (C-699/21, EU:C:2023:295, punctele 39 și 42).

derogare de la acest articol, fiecare stat membru poate să decidă, în temeiul articolului 17 alineatul (1) din regulament, să examineze o cerere de protecție internațională care îi este prezentată de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid, chiar dacă această examinare nu este responsabilitatea sa în temeiul acestor criterii.

173. În completarea întrebărilor referitoare la articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III, instanțele de trimitere din cauzele C-254/21 și C-297/21 solicită să se stabilească dacă statul membru solicitant este obligat să aplice clauza discreționară de la articolul 17 alineatul (1), în cazul în care în statul membru solicitat există riscul de încălcare a principiului nereturnării. De asemenea, ele solicită să se stabilească dacă în acest caz pot să oblige autoritățile din statul membru solicitant să aplice această clauză.

174. După cum tocmai am explicat, într-un caz în care în statul membru solicitat nu există nicio deficiență sistemică, nici autoritățile, nici instanțele din statul membru solicitant nu pot verifica riscul de încălcare a principiului nereturnării de către statul membru solicitat. În mod corespunzător, o instanță din statul membru solicitant nu poate obliga într-un astfel de caz autoritățile din acest stat membru să aplice clauza discreționară de la articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III.

175. Doar în completare, subliniem că Curtea a lămurit deja că aplicarea acestei clauze este facultativă pentru statele membre și nu este supusă niciunei condiții speciale⁷⁶. Această posibilitate are în schimb scopul de a apăra prerogativele statelor membre atunci când exercită dreptul de a acorda protecție internațională. Ea ar trebui să permită fiecărui stat membru să decidă în mod suveran, în funcție de considerații politice, umanitare sau de natură practică, să accepte examinarea unei cereri de azil și recunoaște totodată statelor membre o putere de apreciere largă⁷⁷. Statele membre nu sunt, așadar, niciodată ținute de dreptul Uniunii să aplice această clauză, nici chiar din considerente umanitare, cum este starea de sănătate a solicitantului sau interesul superior al copilului⁷⁸.

176. Această facultate este justificată de faptul că, astfel cum am arătat anterior, sistemul Dublin se sprijină pe prezumția respectării drepturilor fundamentale de către toate statele membre. Prin urmare, trebuie să se considere că toate statele membre iau în considerare în mod suficient considerațiile de natură umanitară. Această încredere poate fi pusă la îndoială, astfel cum s-a explicat, numai dacă există deficiențe sistемice. În această situație, responsabilitatea statului membru solicitant rezultă însă din articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul Dublin, astfel încât nu este necesar să se activeze articolul 17 alineatul (1).

177. Curtea a reținut într-adevăr că refuzul statului membru de a aplica articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III ar putea, după caz, să fie contestat cu ocazia unei căi de atac împotriva unei decizii de transfer⁷⁹. Ținând seama de aprecierea largă recunoscută statelor membre în privința acestei aplicări, dreptul Uniunii nu impune un control judiciar limitat la erorile vădite de apreciere. La rândul lor, asemenea erori vădite de apreciere nu pot exista decât

⁷⁶ A se vedea Hotărârea din 30 mai 2013, Halaf (C-528/11, EU:C:2013:342, punctul 36), și Hotărârea din 23 ianuarie 2019, M. A. și alții (C-661/17, EU:C:2019:53, punctul 58).

⁷⁷ A se vedea Hotărârea din 30 mai 2013, Halaf (C-528/11, EU:C:2013:342, punctul 37), Hotărârea din 10 decembrie 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, punctul 57), Hotărârea din 4 octombrie 2018, Fathi (C-56/17, EU:C:2018:803, punctul 53), și Hotărârea din 23 ianuarie 2019, M. A. și alții (C-661/17, EU:C:2019:53, punctele 58-60).

⁷⁸ A se vedea Hotărârea din 16 februarie 2017, C. K. și alții (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, punctele 88 și 97), și Hotărârea din 23 ianuarie 2019, M. A. și alții (C-661/17, EU:C:2019:53, punctul 71).

⁷⁹ Hotărârea din 23 ianuarie 2019, M. A. și alții (C-661/17, EU:C:2019:53, punctele 78, 79 și 86).

atunci când statul membru solicitant nu s-a declarat responsabil pentru examinarea unei cereri de protecție internațională, deși în statul membru solicitat există deficiențe sistemice, fiind astfel întrunite condițiile pentru aplicarea articolului 3 alineatul (2) din acest regulament.

178. Prin aceasta nu se aduce atingere posibilității instanțelor naționale de a obliga statele membre, în temeiul dispozițiilor mai favorabile ale dreptului național, de a recunoaște protecția națională, dacă dreptul național o prevede și dacă acest lucru este compatibil cu dispozițiile Directivei privind calificarea⁸⁰.

3. Concluzie intermediară

179. Din considerațiile ce precedă rezultă că articolul 3 alineatele (1) și (2), articolul 17 alineatul (1) și articolul 27 din Regulamentul Dublin III coroborate cu articolele 4, 19 și 47 din cartă trebuie interpretate în sensul că instanța din statul membru solicitant, sesizată cu o acțiune împotriva unei decizii de transfer, nu poate să verifice riscul unei încălcări a principiului nereturnării din partea statului membru solicitat, dacă în acest stat membru nu există deficiențe sistemice care justifică îndoiele privind caracterul efectiv al controlului judiciar al măsurilor care permit expulzarea solicitantului de azil a cărui cerere a fost respinsă. Diferențele de opinie dintre autoritățile și instanțele din statul membru solicitant și statul membru solicitat în privința interpretării condițiilor de fond pentru protecția internațională nu constituie deficiențe sistemice.

180. Dată fiind această constatare, este inutil să se răspundă la întrebarea 4b) în cauza C-254/21, amintită la punctul 153.

VI. Concluzie

181. În lumina ansamblului considerațiilor de mai sus, propunem Curții să răspundă la întrebările preliminare după cum urmează:

- 1) Articolul 4 din Regulamentul Dublin III trebuie interpretat în sensul că obligația de a furniza informațiile menționate la acest articol există atât în situațiile indicate la articolul 20 alineatul (1) și la articolul (18) alineatul (1) litera (a), cât și în cele indicate la articolul 20 alineatul (5) și la articolul 18 alineatul (1) literele (b)-(d) din acest regulament, de îndată ce într-un stat membru se prezintă o cerere de protecție internațională în sensul articolului 20 alineatul (2). Încălcarea articolului 4 din Regulamentul Dublin III poate fi contestată în cadrul unei acțiuni împotriva unei decizii de transfer în procedura de reprimire. Cu toate acestea, ea trebuie să conducă anularea deciziei de transfer numai dacă, din cauza nefurnizării informațiilor menționate la acest articol, nu a putut fi invocat un element care s-ar fi putut opune transferului în statul membru solicitat și dacă această omisiune nu poate fi remediată în procedura de control judiciar al acestei decizii în conformitate cu articolul 27.
- 2) Articolul 29 coroborat cu articolul 9 alineatul (1) și cu articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul Eurodac trebuie interpretat în sensul că obligația de a furniza informațiile prevăzute la acest articol există atât în situațiile indicate la articolul 20 alineatul (1) și la articolul (18) alineatul (1) litera (a), cât și în cele indicate la articolul 20 alineatul (5) și la

⁸⁰ A se vedea Hotărârea din 9 noiembrie 2010, B (C-57/09 și C-101/09, EU:C:2010:661, punctele 113-121), Hotărârea din 18 decembrie 2014, M'Bodj (C-542/13, EU:C:2014:2452, punctele 42-46), Hotărârea din 4 octombrie 2018, Ahmedbekova (C-652/16, EU:C:2018:801, punctele 69-71), și Hotărârea din 9 noiembrie 2021, Bundesrepublik Deutschland (Menținerea unității familiei) (C-91/20, EU:C:2021:898, punctele 38-40 și 46).

articolul 18 alineatul (1) literele (b)-(d) din Regulamentul Dublin III. Încălcarea articolului 29 din Regulamentul Eurodac poate fi contestată în cadrul unei acțiuni împotriva unei decizii de transfer în temeiul articolului 26 din Regulamentul Dublin III. Cu toate acestea, ea trebuie să conducă la anularea deciziei de transfer numai dacă, din cauza nefurnizării informațiilor menționate la acest articol, nu a putut fi invocat un element care s-ar fi putut opune transferului în statul membru solicitat și dacă această omisiune nu poate fi remediată în procedura judiciară.

- 3) Articolul 5 din Regulamentul Dublin III coroborat cu principiul din dreptul Uniunii al respectării dreptului la apărare trebuie interpretat în sensul că interviul individual prevăzut la acest articol trebuie să fie organizat atât în situațiile indicate la articolul 20 alineatul (1) și la articolul 18 alineatul (1) litera (a), cât și în situațiile indicate la articolul 20 alineatul (5) și la articolul 18 alineatul (1) literele (b)-(d) din acest regulament. Obligația există independent de aspectul dacă s-a prezentat sau nu o cerere de protecție internațională în statul membru solicitant. Încălcarea articolului 5 poate fi contestată în cadrul unei acțiuni împotriva unei decizii de transfer în temeiul articolului 26. Această încălcare trebuie să conducă la anularea deciziei de transfer dacă interviul personal nu poate fi organizat ulterior cu respectarea garanțiilor procesuale necesare în procedura de control judiciar al acestei decizii în conformitate cu articolul 27 și dacă se dovedește că în pofida argumentelor prezentate în acest sens nu se poate lua o altă decizie pe fond. Dacă nu se introduce nicio cale de atac împotriva deciziei de transfer, aceasta poate rămâne definitivă și în lipsa interviului, cu condiția ca persoana în cauză să fi fost efectiv informată despre căile de atac.
- 4) Articolul 3 alineatele (1) și (2), articolul 17 alineatul (1) și articolul 27 din Regulamentul Dublin III coroborate cu articolele 4, 19 și 47 din cartă trebuie interpretate în sensul că instanța din statul membru solicitant, sesizată cu o acțiune împotriva unei decizii de transfer, nu poate să verifice riscul unei încălcări a principiului nereturnării din partea statului membru solicitat, dacă în acest stat membru nu există deficiențe sistemice care justifică îndoieli privind caracterul efectiv al controlului judiciar al măsurilor care permit expulzarea solicitantului de azil a cărui cerere a fost respinsă. Diferențele de opinie dintre autoritățile și instanțele din statul membru solicitant și din statul membru solicitat în privința interpretării condițiilor de fond pentru protecția internațională nu constituie deficiențe sistemice.